

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Insertni oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 - Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Ljubljano zasposlo za oddaje iz Italije in
inozemstva: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštno-
čkovnem zavodu št. 17.749, za osale kraje
Italije: Servizio Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 25 lir.

Uredništvo:
Ljubljana - Pucinijska ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Die Schlacht um Aachen

USA-Angriffe unter hohen Feindverlusten zusammengebrochen - Vergebliche Durchbruchversuche in Italien - Zunehmende Heftigkeit der Schlacht bei Debrecen und Grosswardein

Aus dem Führerhauptquartier, 13. Okt. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Bei zunehmender feindlicher Fliegertätigkeit hielten unsere Truppen weiteren Angriffen der Kanadier aus ihrem Landekopf südöstlich Breskens stand. In Holland wurden von der Scheldemündung bis an die Maas örtliche Angriffe des Feindes abgewiesen.

In der Schlacht um Aachen setzten die Amerikaner gestern vor allem starke Verbände ihrer Luftwaffe ein. In heftigen Luftkämpfen schossen unsere Jäger acht feindliche Flugzeuge ab. Panzer- und Infanterieangriffe am Ostrand der Stadt brachen unter hohen blutigen Verlusten für den Feind zusammen. Eigene Angriffstruppen drückten sowohl nördlich wie nordöstlich Aachen den Gegner zurück.

Die Amerikaner und ihre französischen Hilfstruppen rannten beiderseits Remiremont wiederum gegen unsere Bergstellungen an. Nach heftigen Kämpfen konnten sie sich in den Besitz einer Höhe und einiger Waldstücke setzen.

Das V 1-Feuer auf London hält an. Nach den vergeblichen Durchbruchversuchen auf breiter Front fasst der Gegner nimmehr in den etruskischen Bergen und an der adriatischen Küste seine Kräfte unter hohem Materialeinsatz noch stärker zusammen. Trotzdem wurde der angreifende Feind auch gestern überall abgewiesen. Nur in einem schmalen Abschnitt konnte er wenige hundert Meter vordringen.

An der Ligurischen Küste führte der Gegner eine Reihe von vergeblichen Vorstößen.

Auf dem Balkan kam es zu Kämpfen mit bulgarischen Verbänden im Raum östlich und südöstlich Nisch. An der unteren Morawa sind südöstlich Belgrad Kämpfe mit den über den Fluss vorgedrungenen sowjetischen Verbänden im Gange.

Auf dem Westufer der oberen Theiss warten deutsche und ungarische Truppen die Sowjets an mehreren Stellen im Gegenangriff zurück.

Im Raum von Debrecen und Grosswardein hat sich die Schlacht zu noch grösserer Heftigkeit gesteigert. 70 feindliche Panzer wurden dabei gestern vernichtet. Unsere Schlachtflyer zerstörten in die-

sem Raum zahlreiche Kolonnen der Bolschewisten.

In den Ost-Beskidien nahm der Feind nach Zuführung neuer Kräfte seine Angriffe gegen die Pass-Strassen wieder auf, ohne Fortschritte zu machen.

Unter Einsatz frischer Divisionen rannten die Sowjets auch nördlich Warschau von neuem gegen unsere Stellungen an. Die Mehrzahl der Angriffe brach bereits im Artilleriefeuer zusammen, alle anderen wurden im Nahkampf zerschlagen.

Bei Rozan konnte der Feind infolge unserer zähen Abwehr nur unter hohen blutigen Verlusten geringen Geländegewinn erkämpfen.

Im Gebiet der unteren Memel scheiterten die mit starken Infanterie- und Panzerkräften fortgesetzten Angriffe der Sowjets an dem hartnäckigen Widerstand unserer Truppen. Die Besatzung von Memel schoss bei den erfolgreichen Abwehrkämpfen am 11. Oktober 44 Panzer ab.

Südöstlich Liban, bei Riga und auf der Halbinsel Sworbe führten die Sowjets vergebliche Angriffe und verloren dabei 78 Panzer. Ein erneuter Landungsversuch auf Sworbe schlug fehl. Zahlreiche Landungsboote wurden vernichtet und mehrere hundert Gefangene eingebracht.

Sowjetische Flugzeuge griffen in der Ostsee zwei deutsche Lazaretschiffe an und beschädigten eins davon durch Bombentreffer.

In Mittelfinnland verlaufen unsere Bewegungen befriedigend.

An der Eismerfront schlugen die auf den Brückenkopf Petsamo zurückgenommenen Truppen alle Angriffe des nachdringenden Feindes ab.

Vor der norwegischen Küste versenkten Sicherungsfahrzeuge eines deutschen Geleits zwei sowjetische Schnellboote.

Bei Tage griffen nordamerikanische und britische Terrorbomber Osnabrück, Bremen sowie Orte in Rheinland und in Westfalen an. Tiefflieger fügten durch Bombenabwurf und Bordwaffenbeschuss auf Ortschaften und Strassen in Süd- und Südwestdeutschland der Zivilbevölkerung Verluste zu. Britische Flugzeuge warfen in der vergangenen Nacht Bomben auf Hamburg. Die AngloAmerikaner verloren gestern 44 Flugzeuge, darunter 12 viernormale Bomber.

Ogorčeni boji na področju Aachena

Hudo obstreljevanje starega cesarskega mesta - Protisunkni nemških čet - Zelo velike sovražnikove izgube

Berlin, 13. okt. Boji na področju Aachena dajejo Severnoamerikanerom približni pojem o tem, s kakšnimi izgubami morajo računati v bojih na nemški zemlji. Odkar se je pričelo obstreljevanje Aachena, postaja bojna odločnost nemškega vojaka vedno večja. Staro cesarsko mesto Aachen, ta dragulj evropske zgodovine in kulture, je prvo nemško mesto, ki je sedaj neposredno ogroženo od protivnelovskih brezkuilturnih in breztradicionalnih Severnoamerikanov.

Kljub zagrizenemu odporu so se sovražnikovi oddelki za ceno največjih izgub na ludeh in gradivu približali mestu. Vendar se ni nikdar izpolnilo njihovo upanje, da bi z vedno novimi napadi, z metali plamenov, oklopniki, jatami bombnikov in velikimi oddelki pehote uničili branilce v bunkarjih in utrjenih postojankah. Se vedno ni mogel sovražnik stisniti svojih klešč. Boji se bijejo z nepopolno ogorčenostjo za vsako ped zemlje, za vsako hišo. V udarnem peturnem nočnem napadu so vdrl ljudski grenadirji s podporo »Tigrove« in bojnih letal ponovno v vas Bardenberg. V kraju, ki ga je sovražnik obkolil, je prišlo do težkih še ponoči trajajočih bojev za posamezne hiše. Nadaljevanje napade so izvedle nemške čete pri Verlauteheidei ter med tem krajem in Aachenom pri vasi Rote Erde. Tudi tu se še nadaljujejo ogorčeni boji, v katere je poseglo tudi nemško letalstvo. Severno in južno od Aachena je prišlo do menajočih se bojev zapadno od Geilenkirchena in na gozdnem področju pri Zweifallu.

V primerjavi z bitko pri Aachenu stopijo boji na ostalih bojiščih odsekih v ozadje, čeprav so tudi ti težki in izgub polni. Med Scheldo in Leopoldovim prekopom ter ob vhodu v zemeljsko ožino, ki vodi na polotok Zuid Beveland, so se bili ogorčeni boji, ne da bi nastala kljub neprestanim silnim sunkom in protinapadom bistvena sprememba položaja. Nemške mornariške obalne baterije pri Vlissingenu so ves dan močno obstreljevale sovražnikovo izkrcevališče vzhodno od Breskens.

Na južnem delu zapadnega bojišča so bila težišča ista kot prejšnji dan. V izredno trdih bojih so obdržale nemške čete na predmostju pri Seilli pri Nomenyju v glavnem svoje postojanke. Na odseku Rambervillers-Remiremont so ojačili Severnoameričani svoj pritisk na zapadnem obrežju Vologne v smeri proti Gerardmeru in Bouchotu proti koloni Moselotte. Krajevni sovražnikovi uspehi so dovedli do protinapadov, ki so še v teku. Tudi ob gornjem Ogonu so nadaljevali Severnoameričani s svojimi napadi proti utrjenim višinam južno od Chateau Lamberta. Tudi tu so nemške čete v ogorčenih bojih na gozdnatem ozemlju zajele majhne sovražnikove vdore.

Berlin, 13. okt. Vojni poročevalec agencije DNB na zapadu Alex Schmalfluss javlja:

Kakor pravi nemški vrhovni poveljnik na zapadu generalfeldmaršal Gerd von Rundstedt v svojem dnevnem povelju, se je odpor na zapadnem bojišču še povečal. »Zaustavili ste sovražnika pred vrati Nemčije. Toda on bo v kratkem prešel v nov velenpad, tako pravi v tem povelju nemškimi vojakom na zapadu. Dnevno povelje, ki naznanja dovedbo rezerv, se kon-

čuje, z besedami: »Vsak sovražnikov poskus, da bi vdrl v našo domovino, se bo izjalovil ob vašem neomajnem zadržanju.«

Da s tem ni bilo preveč povedano, pač najbolj občutijo v teh urah ameriški vojaki, boreči se na področju Aachena. Nemški odpor, proti kateremu navaljujejo z ogromno silo letal, oklopnikov in težkega topništva, daje sovražniku pojem o krvavih izgubah, ki ga še čakajo. Tudi nemške izgube so precejšnje, toda nemški vojaki se zavedajo, da morajo za vsako ceno braniti svojo domovino.

Ta izredno trdovratni odpor se nadaljuje in se bo povsod nadaljeval, četudi bi se sovražniku končno posrečilo, da bi z velikimi izgubami odstranil prednje nemške postojanke pri Aachenu.

Mikolajczyk prispel v Moskvo

Stockholm, 13. okt. Kakor javlja moskovski radio, je prišel v Moskvo šef poljske begunske vlade Mikolajczyk.

Stockholm, 12. okt. Predsednik poljskega sovjeta v Lublinu je prispel skupno s predsednikom poljskega sovjetskega komiteja in vzhodnim poveljnikom poljskih sovjetskih čet v Moskvo po navodila.

Stockholm, 13. okt. Po Reuter, vesti iz Washingtona je izročilo odposlanstvo ameriškega poljskega kongresa Rooseveltu poziv, naj se Zedinjene države uprejo vsakršni delitvi Poljske. Poziv izraža tudi priznanje poljski begunski vladi v Londonu.

Roosevelt in poljsko vprašanje

Amsterdam, 13. okt. Reuter javlja iz Washingtona, da je izjavil rabin Stephen Wise po razgovoru s predsednikom Rooseveltom, da je ta kot predsedniški kandidat obljubil, da bo podpiral židovske težnje v svrhu neomejenega naseljevanja v Palestini.

Zapadni zavezniški odobravajo sovjetsko strategijo

Stockholm, 13. okt. Izročitev Evrope boljševizmu, ki sta se zanjo odločila Churchill in Roosevelt, potrjuje ameriški list »Contemporary Review«, ki pravi, da ne more prav nič rešiti Baltskih držav, Madžarske, Rumunije, Bolgarije in Jugoslavije pred boljševiško nadvlado. Sovjetska strategija ni le jasna, temveč je tudi odobrena od Londona in Washingtona.

To ugotovitev potrjuje izrečno stockholmski list »Nva Dagligt Allehanda«. List pravi, da je vse, kar se je zgodilo po Teheranu, le znak, da delajo boljševiki lahko v Rumuniji, Bolgariji in Jugoslaviji, kar hočejo. Enako se glasi članek »New York Daily News«, ki pravi, da vid veliki kar Stalin v vojni podlago za Rusijo, ki bo močnejša, kot kdaj koli prej. Rusija je navajena, da si pridobi nazaj vse, kar je nekoč že imela in kasneje zgubila.

Stimsonovo svarilo

Zeneva, 11. okt. »News Chronicle« javlja, da je vojni minister Zedinjenih držav Stimson izjavil, da govornice o skorajšnjem zlomu Nemčije žal ne drži. Nasprotno vsem ameriškim pričakovanjem se je Nemcem posrečilo, da so zgradili močno obrambno bojno črto ter postavili nanjo nove čete. Nemška organizacija in disciplina sta vzdržali in napadno se je vdajati varljivim uganjam.

Nemški upor - edino upanje zaveznikov

Zeneva, 13. okt. Poročilo nekega ameriškega vojnega dopisnika kaže prav posebno nazorno preobrat razpoloženja, ki ga je povzročila pri nasprotniku utrjena nemška obrambna fronta na zapadu. Poročilo pravi, da bi bil nemški upor sedaj edno upanje na »korajšnje anglo-ameriško znago. Istega mnenja je tudi »Basler Nationalzeitung«, ki označuje sedanje močne ofenzivne napore za knock out Nemčij kot skrajni poizkus, da bi se vojna v Evropi še letos končala.

Rooseveltova obljuba židom

Amsterdam, 13. okt. Na vprašanje odboira Američanov poljske narodnosti o poljskem vprašanju, je izjavil Roosevelt po veste newyorškega radia, da ne razpolaga Zedinjene države z nikakimi popolnimi informacijami o poljskem vprašanju ter da si bodo lahko šele takrat ustvarile jasno sliko, ko bodo izvedele za nadaljnje okoliščine.

Ameriški izdatki za vojno

Amsterdam, 13. okt. Ameriški finančni minister Henry Morgenthau je dejal po Reuterjevi vesti na nekem zborovanju v New Yorku, da porabljajo sedaj Zedinjene države polovico svojih skupnih dohodkov za vojno. Od Pearl Harbourja so narasli ameriški vojni izdatki na kakih 200.000 milijonov dolarjev.

Podvigi španskih komunistov proti Francu

Zeneva, 13. okt. Da se ne bi na južno-francoskem obnemem ozemlju zmeda, ki jo ustvarjajo podvigi rdečih španskih tolp le preveč razširila, so morali poslati celo Američani svoje čete na to mejo. Od angloameriške zasedbe se množe provokacije španskih boljševiških tolovajev. Pripadniki FAI so napadli v Parizu več stavb, ki so last španske države. Isto se je zgodilo s španskim generalnim konzulom in vodilnimi člani španske kolonije. Zateči so se morali v hotel Bristol, kjer so jih španski boljševiki obstreljevali in oblegali. Šele na intervencijo ameriških okupacijskih oblastev so izpaznili poslopje španskega poslanstva ter osvobodili v hotelu obkoljene špance. Španske konzulate v Toulouseu in Pauju so rdeči Španci naskočili in izropali.

V zadnjem času so zbrali rdeči španci močne tolpe na špansko-francoski meji. Poveljuje jim čevljar Camillo Delarosa, ki se je sam imenoval za polkovnika. Prel nekaj dnevi so poizkušale vdreti v špansko pokrajino Navaro. Vojaki poveljnika Katalonije general Moscardo je odredil ojačeno zaščito meje ter naročil, naj vse slične poizkuse brezobzirno preprečijo.

Neka preko Stockholma dospela londonska vest pravi, da lahko izbruhne v Španiji vsak trenutek državljanska vojna v večjem obsegu. Po drugi vesti so izredno aktivni tudi rdeči španci, ki so v francoskem Maroku. S pomočjo francoskih komunistov organizirajo milico, ki jo hočejo očitno uporabiti za podtalne namene v Španiji.

Mali narodi naj zagotove velikim njihov plen

Lizbona, 13. okt. Nova naklada društva narodov, ki so jo pripravili po trimesečnih posvetovanjih v Dumbarton Oaksu kot »poizkusni predlog«, naj bi v resnici zagotovila vlesilam in zlasti boljševikom njih plen. Male narode bodo pri tem podžali na stopnjo pomožnih narodov, ki bodo smeli dati na razpolago zgolj kontingete za policijske čete, ki bodo skrbale za večno plutokratsko-boljševiško oblast na svetu. V debati v angleški spodnji zbornici je dejal lord Winter, da bo tako zvani varnostni svet organizacija, ki bo s posebno zaupnimi učenci drževala red med malimi mladenci. Zaupniki seveda ne bodo vezani na pravila, ki jih bodo izvajali. Kaže, da mali narodi ne bodo preveč navdušeni za organizacijo, ki dovoljuje vlesilam, da bodo odločale o svojih stvareh ter vrhu tega še vsiljevale majhnim in slabim svojo mnenje.

Cordell Hull obolel

Bern, 13. okt. »Exchange Telegraph« javlja iz Washingtona, da je zbolel ameriški zunanji minister Cordell Hull za influenco in da bo moral ostati neka čas v postelji.

Alarm an der Front in Westen

Ein Kannoniere springen an das sorgfältig getarnte Flak-Geschütz. Blitzschnell sind die gegen Fliegerricht schützenden Sträucher abgeworfen und drohend richten sich die Rohre gegen den anfliegenden Feind

Alarm na zapadni fronti

Blizajo se sovražni letalci. Topničarji planejo k skrbno zakritemu protiletalskemu topu. Po bliskovito je odstranjen grozovje, ki je top zakrivalo. Grozovje se uperijo proti sovražni letalcom

Foto: Grasse/Atlantic

Bitka za Aachen

Ameriški napadi so se zrušili z velikimi izgubami - Brezuspješni prebijalni poizkusi v Italiji - Naraščajoča silovitost bitke pri Debrecenu in Velikem Varadinu

Führerjev glavni stan, 13. okt. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Ob naraščajočem sovražnikovem letalskem delovanju so naše čete vzdržale nadaljnje napade Kanadcev z njihovega predmostja južnovzhodno od Breskens. Na Nizozemskem smo od izliva Schelde pa do Maase odbili krajevne sovražnikove napade.

V bitki za Aachen so uporabili Američani večeraj predvsem močne oddelke svojega letalstva. V silnih letalskih bojih so sestrelili naši lovci 8 sovražnikovih letal. Oklopniški in pehotni napadi na vzhodnem robu mesta so se zrušili z velikimi izgubami sovražnika. Lastne napadalne skupine so potisnile nasprotnika nazaj tako severno kakor severovzhodno od Aachena.

Američani in njihove francoske pomožne čete so na obeh straneh Remiremonta zopet navallili na naše gorske postojanke. Po silnih bojih so zavzeli neko višino in nekaj gozdnih predelov.

V le ogenj na London se nadaljuje. Po brezuspješnih probnih poizkusih na široki bojni črti nasprotnik sedaj v Etruskih gorah in ob jadranski obali z veliko uporabo orožja še bolj združuje svoje sile. Kljub temu smo tudi večeraj povsod odbili napadajočega sovražnika. Le v nekem ozkem odseku je napredoval za par sto metrov.

Ob Ligurski obali je izvedel nasprotnik vrsto brezuspješnih sunkov.

Na Balkanu je prišlo do bojev z bolgarskimi oddelki na področju vzhodno in južnovzhodno od Niša. Ob spodnji Moravi so južnovzhodno od Beograda boji s preko reke prodirilimi sovjetskimi oddelki.

Na zapadnem obrežju gornje Tise so vrgle nemške in madžarske čete sovjetske oddelke na več mestih s protinapadom nazaj.

Na področju Debrecena in Velikega Varadina je postala bitka še silovitejša. Pri tem smo uničili večeraj 70 sovražnikovih oklopnikov. Naši bojni letalci so uničili na tem področju številne boljševiške kolone.

Oklopniška bitka na madžarski pusti

Berlin, 13. okt. Oklopniška bitka na madžarski pusti se nadaljuje v ogorčenih bojih na področju Velikega Varadina-Debrecena-Tise vse tja do Banata. Južno od Debrecena je uničil 128. oklopniški polk doslej že 39 sovražnikovih oklopnikov, 15. protiletalska divizija pa je uničila nadaljnjih 8 oklopnikov. Nek madžarski konjeniški oddelki je vrgel sovražnika, ki je vdrl v Keskemet, zopet iz mesta in preko Tise nazaj proti vzhodu. V Bački so pričeli nemški oddelki protinapade proti sovražniku, ki je na več mestih prekorčati Tiso. Razplamteli so se ogorčeni boji. Na Dunavu se je prebila skupina dunavskega brodograjske nemške vojne mornarice navzgor po reki do Novega Sada in spravila na varno pred sovjetskimi četami in tolpmi številne vlačilce, ki so bili natovljeni z dragocenim blagom. Južnovzhodno od nemškega predmostja pri Beogradu so boljševiki zopet zaman poskušali premestiti močnejše sile preko Dunava. Tu in posebno tudi ob Tisi med Szegedom in Szolnokom je motilo nemško letalstvo z neprestanimi napadi sovražnikov promet. Južno od Dunava pritiskajo močnejše boljševiške sile proti spodnji Moravi. Nemške čete so odbile njihove poskuse prekoračenja na področju Lapovo-Velika Plana in pričele protinapade. Sovražnik je stidil ukazanih odmakalnih premikov nemških čet na področju Cluja. Na obeh straneh mesta je prišlo do silnih krajevnih bojev, v katerih so nemške čete odbile sovražnika in s protinapadi zajele posamezne sovražnikove vdore. Potem ko so razrušile vse važne vojaške naprave, so nemške čete izpraznile mesto Cluj.

Vzdolj Gozdnih Karpatov je prišlo le na posameznih mestih do krajevnih bojev. Nemške čete so s protisunkom očistile neki vdor južno od prelaza Szirokatal in odbile sovražnikove napade. V sled žilave nemške obrambe je nastopil po boljševiškem velenpadu na vzhodne beskidске prelaze precejšen mir. Nemške in madžarske čete so zadale v večteden-

Na vzhodnih Beskidih je pričel sovražnik po dovozu novih sil zopet napadati ceste preko prelazov, vendar ni napredoval.

uporabo svežih divizij so navallili boljševiki tudi severno od Varšave znova na naše postojanke. Večina napadov se je zrušila že v topniškem ognju, vse ostale pa smo razbili v bojih iz bližine.

Pri Rozanu je sovražnik sprico naše žilave obrambe le z veliki krvnimi izgubami malenkostno napredoval.

Na področju spodnjega Memla so se izjalovili močni sovjetski pehotni in oklopniški napadi ob žilavem odporu naših čet. Posadka Memla je zbila pri uspešnih obrambnih bojih 11. oktobra 44 oklopnikov.

Južnovzhodno od Liepaja, pri Rigi in na polotoku Sworbe so sovjetske čete zman napadale. Pri tem so izgubile 78 oklopnikov. Ponovni izkrcevalni poizkus na polotoku Sworbe se je izjalovil. Uničili smo številne izkrcevalne čolne in privedli več sto ujetnikov.

Sovjetska letala so napadla na Vzhodnem morju dve nemški bolniški ladji in poskovala eno z bombami.

V srednji Finski potekajo naši pokreti v skladu z danimi povelji.

Na bojišču ob Ledenem morju so odbile čete, ki smo jih umaknili na predmostje pri Pečengji, vse napade pritiskajočega sovražnika.

Pred severno norveško obalo so potopile zaščitne ladje neke nemške spremljave dva sovjetska brza čolna.

Podnevi so napadli ameriški in britanski teroristični bombniki Osnabrück, Bremen ter kraje v Porenju in na Vestfalskem. Letala za nizke poletе so povzročila z odmetom bomb in obstreljevanjem krajev in cest v južni in južnozpadni Nemčiji izgube civilnemu prebivalstvu. Britanska letala so vrgla v pretekli noči bombe na Hamburg. Angloameričani so izgubili večeraj 44 letal, med njimi 12 štirimotornih bombnikov.

skih bojih sovražniku tako hude izgube, da je prisiljen na novo razporediti in premestiti svoje oddelke. Na tem področju so pokazale nemške čete številno nadmočnim sovjetskim četam vedno znova svojo bojno premoč in odbile vse sovjetske napade, čeprav so jih boljševiki čestokrat ogražali z boka in za hrbtom, vendar ni pričakovati, da bi boljševiki dokončno opustili svoj poskus, prodrati preko Slovaške v dunavsko nižino.

Čeprav se boljševiški napadi med Vislo in Bugom ne morejo niti ipo trajanju niti po moči primerjati z boji na Gozdnih Karpatih, so bili za sovražnika tako izgub polni, da je le šibkejši napadal ter s tem potrdil popolni obrambni uspeh tamkaj se borečih nemških oddelkov vojske in SS. Nasprotno je nadaljeval sovražnik napade južno od Rozana z močnimi oklopniškimi silami. Nemške čete so ga prestregle ob cesti proti Rozanu. Zapadno od Novograda je očistil zanosen protinapad nemških lovcev boljševiški vdor iz prejšnjega dne.

Južno od Memla je podvzel sovražnik na področju Vilkovikov več napadov v moči polka, ne da bi dosegel posebne uspehe. V težkih bojih ob reki Memel so prodrli boljševiki do Russa, vzhodnega roka-va Memlovega ustja. Pred nemškim predmostjem so se izjalovili sovražnikovi napadi z močnimi silami, pri katerih je utrpel velike izgube. V poslednjih dnevih so uničile nemške čete tukaj 23 oklopnikov in 21 protitankovskih topov ter v sredo nadaljnjih 7 sovražnikovih oklopnikov. Pri njegovih poskusi, da bi prodrli v smeri proti Liepaju je naletel sovražnik na trd odpor in bil prestrežen. Zaradi težkih izgub, ki jih je utrpel pri poslednjih izjavljenih napadih, se je zadržal do Dvine mirmo, nasprotno pa je prešel s približno 12 strelskimi divizijami in več oklopniškimi oddelki v napad na nemško predmostje vzhodno od Rige, ne da bi dosegel kakšen uspeh.

Od 1. do 10. oktobra so uničile nemške čete v severnem odseku vzhodnega bojišča 395 sovražnikovih oklopnikov. Z več ko 1100 oklopniki, ki so jih tamkaj uničile nemške čete ob koncu septembra, so izgubili boljševiki v severnem odseku vzhodnega bojišča v enem mesecu nad 1500 oklopnikov. Svoje napredovanje je moral sovražnik torej drago plačati. Na zemeljski ožini polotoka Sorvemaa je sovražnik južno od Salme zman napadal. Prav tako se je izjalovil tudi njegov poskus izkrcanja z zapada.

Boljševiška grozodejstva na Madžarskem

Budimpešta, 13. okt. O sovjetskem vdoru v madžarsko obmejno mestce Nagyschalonta poroča »Függetlenség«, da so sovjetski vojaki pred očmi svojih častnikov takoj pričeli ropati stanovanj in trgovine. Nato se pričeli posiljevati žene.

Berlin, 13. okt. O razmerah ob zaseden madžarsko-rumunski meji je zvedel DNB: V V Uanicolau so posiljevali sovjetski vojaki 12 do 13letne deklice pred očmi staršev. Kraj Vasarhely so sovjetske in rumunske čete izropale in zažgale. V Temesvaru so moral odstopiti vsi močje svoje obutev sovjetskim vojkom. Begunci iz Kiszombora poročajo, da so boljševiki tamkaj ustrelili vse ujeete madžarske vojake, med njimi tudi številne ranjene.

Forrestalove oskrbovalne težave

Stockholm, 11. okt. Agencija TT javlja iz Washingtona, da je označil ameriški mornariški minister Forrestal oskrbovalni problem v vojni proti Japonski za trikrat težji kot v evropski vojni.

Velika cerkvena spominska svečanost za narodnimi mučenci

Ob ogromni udeležbi prebivalstva in v prisotnosti prezidenta generala Rupnika je bral žalno mašo v stolnici škof dr. Rožman

Ljubljana, 13. oktobra.

Ob obletnici krvavega kočevskega »procesa« in množičnega umora, ki so ga izvršili komunisti lanskega tragičnega jesen v Mozlju, je daroval ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman ob številni asistenci davi ob pol 8. v stolnici mašo zadušnico in opravil rekviem za šestnajstimi narodnimi mučniki in mučnicami in njih tovariši v mučeniški smrti, ki jih je rešila »sodišče« obsojilo in dalo umoriti kot »simbole vseh narodno in svobodoljubno mislečih Slovencev. Sredi cerkve je bil postavljen mrtvaški oder, na katerega je bil položen velik trnjevec z narodnimi trakovi kot znak narodnega mučeništva padlih žrtv. Poleg tega so položili nanj svojci in prijatelji množičnih junakov obilo cvetja.

Vabilu, naslovljenemu na narodno Ljubljano, ki ga je objavilo časopisje, so se spontano odzvali tisoči narodno zavednih meščanov in do zadnjega kotička napolnili prostorno stolnico, ki pa ni bila dovolj velika da bi mogla sprejeti vse, ki so prišli počastiti spomin narodnih junakov in mučencev. Udeleženci so bili iz prav vseh slojev ljubljanskega prebivalstva in z njim mnogi v Ljubljani se nahajajoči podeželani. Vsi so hoteli z udeležbo pri tej pleteni vinski pobožnosti potrditi zvestobo in izkazati hvaležnost junakom in mučnikom, ki so v zvestem in značajnem izpolnjevanju svoje narodne in domovinske dolžnosti darovali svoja mlada življenja za sveto stvar.

Cerkvene spominske svečanosti se je udeležil, da počasti borce, padle v službi

domovine, tudi g. prezident general Leon Rupnik v uniformi generalnega inšpektorja Slovenskega domobranstva. Domobransko poveljstvo samo so zastopali gg. podpolkovnik Krener, Peterlin in Vizjak, dr. Vidmar, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dr. Kos, rektor ljubljanskega vseučilišča, mestno občino z vodstvom županijskih poslov poverjeni generalni tajnik g. Jančigaj, policijsko službo pa upravnik g. dr. Hacin. Navzočni so bili dalje predstavniki naših najvišjih znanstvenih in kulturnih ustanov, vodilnih uradov, gospodarskih, socialnih in stanovskih korporacij, ekskuzivne vseh bojovniških organizacij, skratka predstavniki vsega slovenskega javnega življenja.

Pretrpetelj je bil pogled na potirje svoje ce kočevskih in množičnih žrtv. Ob obletnici, kar jim je reči teror tako brutalno iztrgal njihove najdražje, so se jim na novo odprle se nezazane rane. Ker so komunisti objavili samo imena onih, ki so bili obsojeni v morilskem »procesu«, ne pa tudi imen onih sto njihovih sotrpnic, ki so jih istočasno umorili v Mozlju, so mnogi svojci teh mučnikov še meseca in meseca upali, da so njihovi očetje, možje, sinovi in bratje morda vendarle še pri življenju. Komunisti so jih, ko so videli, kako silen duhovni prevrat so v javnosti povzročili njihovi množični umori, skušali tudi sami utrditi v tej varljivi nadi. Ne le da so po vseh svojih agitacijskih kanalih na vso moč tajili svoje pokolje in vesti o njih slikali kot izmišljotino protikomunističnega tabora, temveč so tudi k

mnogim družinam še kar naravnost pošiljali svoje agente in agentke, ki so lagali da so pogrešanega člana rodbine še mnogo kasneje videli tu ali tam, da torej ni bil umorjen v oktobru. Na žalost se je v vseh primerih izkazalo, da ni tako. Na de svojcev so ginevale od teina do teina, dokler jih ni povsem zamorila boleča gotovost, da so si reči teroristi tudi iz njihovega rodbinskega kroga vzeli svojo žrtev. Pogled na te vdove, osirotele otroke, starše, brate in sestre, ki so se v žalnih oblekah danes zbrali v stolnici, je marsikomu prikladal solze v oči, duše vseh pa navedal z najhujšim otipom proti morilskemu komunističnemu početju.

Cerkvena spominska svečanost, katero je še povzdignilo v srce segajoče petje stolnišnega pevskega zbora, je potekala v pobožni, zbrani množici. Verniki so ob tej priliki posvetili svojo misel in molitev tudi vsem ostalim žrtvam, ki jih je dosegel tudi vsem ostalim narodom tragična za bloda nestrpnega komunizma, onega zaslepljenega fanatizma ki je zgolj zaradi oblastilnepleja skušal razbiti našo narodno složnost ter nas v najtežji in najusodnejši dobi našega življenja načrtno in premišljeno potisnil v uničujočo bratovorno borbo.

Z ogromno udeležbo pri današnji spominski svečanosti je Ljubljana vnovič izpričala, da je res narodna, trdno povezana z vsem ostalim slovenskim ljudstvom in zvesta slovenskim sinovom, ki so s svojo smrtjo posvetili svoje narodne, domovinske in človečanske ideale.

Obvestila »Preveda«

Prodaja mesa

V soboto dne 14. oktobra 1944 doba mesa bolniki na bolnišnice dodatne karte, bolnišnice in sanatoriji.

Delitev marmelade in bonbonov

Potrošniki v Ljubljani (znotraj bloka) prejmejo na osnovno živilsko nakaznico za mesec oktober (brez pretiskanih črt):

500 g marmelade na odrezek »Okt 24 ab«.

150 g trdega sira na odrezek »Okt 27 ab« in

200 g bonbonov na odrezek »Mlad a 104«, »Mlad b 104« in »Mlad c 104« dodatnih živilskih nakaznic za mladino do 18. leta starosti (brez pretiskanih črt).

Potrošniki v občinah Ježica in Polje ter občani mesta Ljubljane, ki prebivajo zunaj bloka prejmejo:

500 g marmelade na odrezek »Okt 24 ab« osnovne živilske nakaznice s pretiskano modro črto.

200 g bonbonov na odrezek »Mlad a 104«, »Mlad b 104« in »Mlad c 104« dodatnih živilskih nakaznic za mladino do 18. leta starosti (s pretiskano eno violetno črto).

Marmelado delijo stalni trgovci.

Bonbone delijo: Suml, Gradšče; Jeras, Miklošičeva; Florjanec Jože (Bonbon), Miklošičeva; Oset Joško, Dunajska; Stine Rudolf, Dunajska; Resman Egidij, Ulica 3. maja in Vavpetič, Čelovška.

Sir delijo mlekarice: Kugovnik Elka, Zaloška 16; Guzelj Marija, Kljunova 8; Vidmar Ljudmila, Ciglarjeva 12; Rupena Rozalija, Jernejeva 2; Grušen Jakob, Čelovška 101; Lupinc, Dolenjska cesta 48; Roš Barbara, Cesta 29. X. 2; Mahovič Breda, Tržaška 48; Skorjanc Cecilija, Tržaška 2; Sinkovec Fani, Miklošičeva 7; Gmajnar A., Dunajska 47; Drole Ivanka, Staničeva 6; Potočnik Ivanka, Smartniska 16; Stefanciova Marija, Gosposvetska 10 in mlekarke stajnice na Pogačarjevem trgu.

Nemčija Ljubljanska pokr.

konji 12.7 6.2

govedo 75.7 44.8

svinje 96.8 36.2

ovce 16.2 4.1

Posebno neugodno je v Ljubljanski pokrajini razmerje pri svinjah in ovcah. Temu vprašanju je treba posvetiti vso potrebno pozornost, zlasti tudi zaradi tega, ker nudi intenzivna živinoreja v normalnih razmerah pri manjših posestvih mnogo boljše donose. Tu je še upoštevati, da so razmere za intenzivno mlekarstvo in svinjstvo zelo ugodne. Še v dobi Jugoslavije so v slovenskih krajih proizvajali prav dobre svinjske izdelke, zlasti ementalci in trapišovski sir, ki so ga prodajali tudi v Srbijo, kjer izdelujejo le ovčji sir.

V posameznih primerih, ki se lahko pomnožijo, se je izkazalo, da nudi tudi sadjarstvo v posameznih področjih najboljšje rezultate. Posamezni kmetje, ki so uređili in vzdrževali svoje sadnjake po sodobnih metodah, so z nvođenjem pridelka dosegli prav lepe rezultate. To velja zlasti za jabolka in hruške.

Iz navedenega sledi, da stojijo v ospredju tri možnosti za povečanje donosnosti kmetijstva v Ljubljanski pokrajini: intenzivna obdelava zemlje, povečanje in razširjenje živinoreje in uporaba sodobnih metod, zlasti v sadjarstvu, vse seveda v okviru premišljenega načrta.

Delitev jaje

Mladina od 9 do 18 let bo dobila v mlekarah, ki dele svezje mleko od 14. do 31. oktobra 1944 na odrezek 318 živilske dodatne karte Do MC brez pretiska, po 1 jajce.

Delitev krompirja

Na odrezke 21—24 nakaznice za krompir, ga deli tudi trdka Druškovč. Bernekerjeva ulica.

Gospodarstvo

Kmetijstvo v Ljubljanski pokrajini

Tržaška »Deutsche Adria Zeitung« objavljaja v eni zadnjih števil članek o kmetijstvu v Ljubljanski pokrajini, v kateri pravi med drugim naslednje:

Posestva kmetov v Ljubljanski pokrajini so, kakor to kažejo statistike, premajhna, da bi mogla pod normalnimi okolnostmi nuditi kolikor toliko primerno preživljanje. Več kakor ena desetina posestev (točno 11.8%) obsega komaj pol ha zemlje. Tako posestvo obstoja torej v najboljšem primeru iz hiše in vrta in lahko preživlja kvečjemu eno osebo, ne more pa preživljati s kmetijskim delom družine. Na naslednjo skupino posestev, ki obsegajo pol do 2 ha, odpade 21.2%. Ker tudi posestva v tej skupini ne nudijo možnosti preživljanja rodbin, lahko trdimo, da je v normalnih razmerah ena tretjina kmetov obojena na pomanjkanje, če se ne spremeni dosežani način kmetijske proizvodnje.

Na srednje kmetije od 2 do 5 ha odpade 18.7% vseh posestev, na kmetije od 10 do 20 ha pa 15.8% in le ostane (8.1%) lahko predstavlja velika posestva. Sprito obseznega legalnega in ilegalnega povpraševanja po kmetijskih proizvodih trenutno kmetu v splošnem ne gre slabo, vendar je treba še danes misliti na to, kako se bo silka spremenila, ko se vrnejo normalne razmere. Docela jasno je, da po vojni ne bo moglo doseči prekomernih cen za fito in krompir ter druge kmetijske pridelke. Zato bo moral kmet bdisti več proizvajati kakor doslej, ali pa si izbrati druge kulture, ki se bolj izplačajo. Povprečni donos na hektar je bil že v normalnih razmerah majhen. Medtem

Gospodarske vesti

— Iz trgovinskega registra. Vpisala se je nastopna trdka: Papros, družba z o. z. v Ljubljani (nakup in prodaja papirja, kartona in lepenke ter izdelkov iz njih, kakor tudi sorodnega blaga na debelo in drobno; osnovna glavnica 270.000 lir; poslovalje: dr. Ivan Bole, generalni ravnatelj zavarovalne banke »Slavije«, dr. Alojzij Kobal, odvetnik, dr. Frido Pogačnik, zasebnik, dr. Ernest Rekar, Industrijski, Leon Souvan star, veletrgovci in Richard Schwinger, bančni ravnatelj, vsi v Ljubljani).

— Španska letina pomaranč. Po poročilih, ki so jih zbrali v Španiji iz raznih področij, kjer gojijo pomaranče, je razvidno, da bo tudi letošnja letina pomaranč slaba in pridelek ne bo dosegel niti lanskega pridelka 500.000 ton, kar je v zvezi z neugodnimi vremenskimi pogoji, s pomanjkanjem umetnih gnojil, pa tudi z zmanjšanjem izvoznih možnosti. Tako bo letošnja letina dosegla le približno polovico pridelka iz leta 1935, ki je znašal 970.000 ton. Izgledi za izvoz so nadalje slabi. Da se doseže nek iztravnava za izpadek izvoza so v zadnjih letih nastala številna nova industrijska podjetja, ki izdelujejo iz pomaranč razne esence, soke in kemične proizvode. Ta industrija je lani potrošila 100.000 ton pomaranč (1/3 pridelka). Število tovarov je naraslo že na 69, od tega je odpadlo 42 na Valencijo.

Opozorilo

Uprava poljetje, oddelek za protiletalsko zaščito v Ljubljani, opozarja vse hišne starišve in hišar, kjer so plinovodi, da ob pričetku letalskega alarma takoj zapro glavno cev plinovoda in jo po končanem alarmu spet odpro. Policijski organi imajo strog nalog, da vse prekrške takoj javijo. Kršilci bodo strogo kaznovani.

Življenje v zasedeni Italiji

V »Kölnsche Zeitung« čitamo dopis, ki je bil poslan temu listu iz Berna ter se glasi:

Položaj v Italiji je brez primere. Tako je bil označen položaj na kongresu talijanskih strokovnjakov v Rimu. Avtentični poročili iz Italije prihaja le malo v zunanji svet. Novice, ki se izvedo, pa nudijo sliko, ki človeka resnično pretrese.

Londonski dopisnik črnškega lista »Die Tat« je na podlagi vseh teh poročil zbral vtise v enotno podobo in pravi: Lakota. To je prvi splošni, menovalce, katerega je moglo ugotoviti na italijanskem ozemlju. Skoraj vsi posmični polaji se bolj ali manj naslanjajo nanj. Pomanjkanje živil pa ni tako občutno zaradi nedostajanja hrane, marveč zaradi pomanjkanja energije. Vse vozila in prometna sredstva t ki so bila na razpolago, so zasedle vojaške oblasti ki so se polastile celotnega in meznog V neandjekem pristojstvu zkladajo samo tovore, potrebne za vojaške namene, za civilni promet ta luka skoraj niti ne nosljuje.

V Rimu vladajo obupne razmere tudi na cestah. Obratuje le malo električnih voz, ki vozijo povprečno enkrat na uro. Zaradi tega so prišlo do veljave zopet kočije. Električna je Rimljanom na razpolago s posledki približno vsake štiri dni. Tudi plin je redki pojav. Ljudje kuhajo z drvm in premočom, ki jih le še močno dobiti v skladiščih. Kuriva pa tako rekoč ni na razpolago. Ladni brezposelnosti nabirajo po parkih in pod drevesi dračje in koščke lesa ter jih prodajajo po črnoborzijskih cenah. Zaradi nedostatnih prevoznih možnosti so morali spuljiki vnoedniti svoj pridelek vseh rekoč umičiti. V Rimu je postalo vino prava redkost. Po najnovejših cenah mora meti delavska družina danes 7 krat več dohodkov kakor meseca novembra 1940. Še boče živč. Takini družini je potrebno najmanj 1500 lir tedensko. Pri tem pa velja upoštevati, da se meade in plače rso dvignile sorazmerno s povijanjem cen.

V Rimu postopalo po cestah množice popolnoma ali deloma brezposelnih. Prejeto, da je takih brezposelnikov do 200.000. Položaj srednjega sloja je pri tem seveda nezanesen.

Zatemnitev od 18.30 do 5.30

Velika rodbina nemškega naroda

Članek dr. Goebbelsa v listu »Das Reich«

Berlin, 13. okt. Ves nemški narod si je na jasnen, da bi pomenilo uresničenje iclevalnih načrtov, ki jih povsem odkrito izražajo v Londonu, Washingtonu in Moskvi, zavlačevanje vojne v neskončnost. Tejuogovotvi dodaja državni minister dr. Goebbels v svojem uvodniku v tedniku »Das Reich«, da bi bila tudi najgrozovitejša vojna še vedno boljša kakor mir, kakršnega nameravajo sovražniki Nemčije. Obstoj zapadne kulture je po današnjem položaju istovesten z obstojem Nemčije. Če bi Nemčija odrekla, potem bi to pomenilo konec omikanske človeštva.

Dr. Goebbels izjavja v svojem članku pod naslovom »Velika rodbina nemškega naroda« med ostalim: Ne glede na to, da so nam naši sovražniki to vojno vsilili in da se ji ne bi mogli niti pri najboljši volji odtegniti, zasledujejo naši sovražniki z njo cilje, o katerih se sploh ne izplača govoriti. Mi končno ne bomo razpravljali o tem, ali imajo naši sovražniki pravico uničiti naš narod, izročiti naše žene in otroke smrti vseh lakote ter prisilno deportirati naše moške v Sibirijo. Pri takšnih in silnih načrtih, ki jih povsem javno objavljajo v Londonu, Washingtonu in Moskvi, niti od daleč ne more biti govora o možnosti kakšnega miru. Proti takšnim uničevalnim načrtom proti našemu narodnemu in individualnemu življenju bomo izbrili vsako možnost odpora in smo trdno prepričani, da bomo s tem uničili vse napade na našo svobodo in samostojnost. Za nas je ta vojna več kakor boj za svetovne trge ali priložnost za zadostitev temnim maščevalnim nagonom — gre za naše življenje. Kakor gre našim sovražnikom za vse tako tudi nam. Kaj pa to pomeni, bodo že vedeli ob določenem času.

Oborožen in pripravljen narod je naš cilj. Totalna vojna pri nas ni nikaka fraza, marveč resno dejstvo, ki ga je treba tudi resno jemati. Nekaj drugega je po prebitju trdne obrambne črte korakati skozi deželo, ki vidi v zavojevalcu tudi osvoboditelja, kakor navaliti na narod, ki brani svoj ogorčeni obstoj. V enem primeru lahko pozdravljajo iz vsakega okna prijateljske roke, v drugem pa je vsaka hiša trdnjava.

Angleško-sovjetski dogovor o Norveški

Bern, 12. okt. V komentarju o angleško-sovjetskih odnosih govor »Tat« o tajni pogodbi, ki je bila baje sklenjena med Anglijo in Sovjetsko zvezo. Po informacijah iz Washingtona določa ta tajna pogodba tudi vključitev Norveške v rusko interesno sfero.

Negotova bodočnost Finske

Stockholm, 12. okt. Prv uradni stik med sovjetsko nadzorovalno komisijo in fnsko vlado je bil obisk sovjetskega komisarja Zdanova pri finskem min. predsedniku. Za kulisam pa postaja delo nadzorstvene komisije vedno bolj uspešno. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da švedski tisk že teden dni ne prinaša nikakih daljših poročil iz Helsinkov. Kaj se odigrava za železno zaveso, se ne ve. Le včasih eljšijo nekateri švedski obupni in topi resignaciji, v katero so padli tudi oni Fini, ki so prvotno upali v možnost resničnega sodelovanja s Sovjetsko zvezo.

Stockholm, 12. okt. Kakih 900 pripadnikov Sovjetske zveze, ki so pobegnili z Finske na Švedsko, se je v torej vrnilo zopet na Finsko.

Boljševizem triumfira

Zeneva, 11. okt. K veliki bedi, ki so jo prinesli Angloameričani s svojo zasedbo francoskemu narodu, prihaja še skrb za politično življenje dežele, ki vedno bolj pluje v boljševiške vode. Pariški dopisnik lista »Observer« piše, da vedno bolj narasča strah pred boljševiškim udarom in da je ta nevarnost tudi vedno večja. Očitno je, da gre francoska politika v zelo vrbarno obdobje. V nekaterih južnofrancoskih mestih, kot v Toursu, Bordeauxu in Toulouseu so boljševiki že prevzeli oblast. Nobenega dvoma ni, da so komunisti najboljše organizirana politična skupina v Franciji. To potrjujejo tudi švedski časnikarji, ki so pred kratkim na francosko vabilo obiskali Lyon. Tudi oni izjavljajo, da je boljševiška nevarnost v Franciji izredno akutna. Boljševiki hočejo namreč izročiti Francijo mpskovski oblasti. Po nekem poročilu lista »Bavler National Zeitung« so zaradi tako zvanih »očističevalnih

ukrepov« zapodri v Visokih Savojah tako prenapolnjeni, da so morale očističevalne komisije zaenkrat izpustiti del aretirancev na svobodo.

Boljševizacija Francije

Bern, 13. okt. V Savoji, kot v vsej ostali Franciji, razvija komunistična stranka izredno živahno organizacijsko delovanje. V vseh mestih in krajih, tudi najmanjših, obstojajo že komunistične celice, ki imajo stalna zborovanja in ki strogo nadzirajo člane. Ta zborovanja se končujejo običajno z resolucijami, ki zahtevajo uvedbo komunističnega režima v Franciji.

»Franciji proti anarhiji«

Milan, 13. okt. Ameriški poslanec W. R. Poage, ki se je vrnil z obiska po Franciji, katerega je napravil kot član severnoameriške delegacije, je izjavil zastopnikom tiska da je nastala nevarnost, da postane Francija žrtve nepopolnega kaosa. Problem javnega reda v velikih fncoskih mestih v prihodnjih zimskih mesecih, vzbuja splošno bojazn. Vseposvoda vlada lakota, nikjer ni premoči. Tudi najmanjša politična stranka se smatrajo za sposobne, da bi vladale v državi, Franciji grozi anarhija.

Aretacije v Franciji.

Zeneva, 11. okt. Kakor javlja list »Suisse« iz Anneya, so našli v nekem potoku truplo bivšega župana Hautsville v Savojih, ki so ga pred nedavnim odvedli neznanzi v nekem avtomobilu. Isti list javlja nadalje iz Pariza, da so degaulisti zaprli romonoplice Josea Germaina in pevca Tim Rossija.

Zeneva, 11. okt. Kakor javlja list »Suisse« je odredil okrožni komisar zaplenbo imovine maršala Petaina v Villeneuve-Roubetu.

Maklaji in De Gaulle

Madrid, 13. okt. Maklaji so aretirali dva prefekta za južnofrancoska departemanta, ki ju je bil imenoval de Gaulle, v trenutku, ko sta hotela nastopiti službo. Odpeljali so ju na prelojsko mejo ter ju »signal« v Španijo.

Židovski načrt za uničenje Nemčije

Berlinski dopisnik graške »Tagespost« poroča svojemu listu iz nemške prestolnice:

Najsi so se metode, po katerih vodijo sovražniki Nemčije vojno na zapadu in vzhodu, v teku zadnjih dveh let še tako spremenile — v neki točki je treba priznati, da so ostale soglasja med Angliji, Severoameričani in boljševiki slej ko prej ista. Vez, ki združuje imenovane sovražnike Nemčije, temelji v iclevalnih načrtih, naperjenih proti nemški državi in nemškemu narodu, njegovi vojski, gospodarstvu in kulturi. Sovražniki Nemčije od časa do časa sami ponavljajo, kakšne so njihove namere v primeru zmage, šele pred kratkim se je zopet oglasil v tej zadevi znani ameriški finančni minister Morgenthau, ki je Rooseveltu predložil načrt, o katerem je mogoče reči, da popolnoma odgovarja boljševiškim projektom za uničenje Nemčije. V popolnem soglasju z boljševiškim zahtevami, ki pravijo, da je treba nemške delavce deportirati v Sovjetsko zvezo, zahteva ameriški žid Morgenthau, da se Nemčija kot industrijska država izbrše z zemljevida. Načrt gre za tem, da se vse industrijske naprave v Nemčiji uničijo ali pa demontirajo in prepeljejo predvsem v Sovjetsko zvezo, kjer bodo rabile sovjetski industriji. Morgenthau si prizadeva ustvariti vse pogoje, ki bi popolnoma izpodrežali obnovo in ozdravljenje nemškega gospodarstva.

Sovjeti so si z zapadnimi zavezniki to-rej elini v tem, da je treba industrijske naprave Nemčije uničiti z najhujšimi posledicami. Te posledice pa so popolnoma jasne, kajti če bi Nemčija izgubila svojo industrijo, bi zopet nastopila brezposelnost. Cene bi padle in ljudje ne bi imeli sredstev niti za najpotrebnejša živila. Ponizanje Nemčije si boljševiki predstavljajo na ta način, da bi Nemce oropali sleherne pravice in slehernega prava. Najprej naj bi nastopil popoln prevrat v socialni strukturi dežele. Nadalje bi morali vsi Nemci sprejeti kazen, ki bi jo jim namenili »znagovalci«. V Moskvi računajo, da bi v primeru zmage zaveznikov Nemčija morala plačati Sovjetski zvezi 400 do 500 milijard zlatih dolarjev vojne odškodnine. Z drugimi besedami povedano, bi vojna odškodnina Nemčije v navedenem primeru preglašala vsoto tisoč milijard mark. Ta plazna vsota, ki znatno presega zahteve, katere so bile postavljene Nemčiji po prvi svetovni vojni, bi seveda povzročila popolno obubožanje nemškega ljudstva. To pa je tudi pravi in končni smoter sovražnikov Nemčije, ki bi radi na vsak način dosegli, da bi bil življenjski standard v Nemčiji v najboljšem primeru na tako nizki stopnji kakor v Sovjetski zvezi. Potem ko bi bila Nemčija »preoblikovana«, bi jo seveda milostno sprejeli v sovjetski zvezni sistem, to se pravi ponizali bi jo na raven sovjetske republike.

Dne 9. septembra 1941 je izšel v Churchill bližnji angleški finančni reviji »Financial News« članek, ki zahteva, da mora Nemčija zmagovalcem vrčiti vse stroje za izdelovanje orodja. V bodoče torej Nemčije ne bi smela imeti nobene strojne industrije. Nemčijo bi bilo treba tako zaslužiti, da bi bila glele uvoza strovin popolnoma odvisna od zaveznikov. Zaradi tega je treba uničiti vse nemške naprave za pridobivanje premoga, bencina, bune in celulozne volne. V Nemčiji, pravi nek drug ameriški članek je treba pomakniti kazalec na urli za 50 let nazaj. Zopet drug takšen glas iz oktobra 1943 zahteva, da se Nemčiji vzamejo vse strojne naprave ter uničijo tvorniška postopila. Uporabni stroji se morajo izročiti sosednim deželam. ber: Sovjetski zvezi. In William Bakley je objavil letos 18. maja v angleškem listu »Daily Express« naslednje besede: »Če si bo močno skrajšeno prebivalstvo Nemčije moralo samo izklopavati hrano iz tal brez slehernega tehničnega pripomočka brez strojev, celo brez lokomotiv, potem se utegne primeriti, da bodo spet nastopili idilni časi...«

Takšni so torej načrti sovražnikov Nemčije za primer njihove zmage in nič čudnega ni, če Nemčija sprito teh načrtov ta, ko krenko brani svojo pravico do življenja in obstoja.

(Tagespost)

Zatemnitev od 18.30 do 5.30

Kronika

* Spominski spis o generalu Dietlu. Vrhovno poveljstvo nemške vojske namerava izdati poseben spominski spis, posvečen generalnemu polkovniku Dietlu. V tej brošuri bo opisano ne samo Dietlovo vojaško delovanje, marveč tudi Dietlovo tovarštvo, ki nam ga pokaže od blizu kot nenavadnega človeka. Prispevke za to brošuro zbirajo ne samo med vojniki, ampak tudi med civilisti.

* Nad 40.000 prostovoljcev za delo na kmetih se je lanske leto javilo iz vrst Hitlerjeve mladine. Pred 10 leti se je javilo za takšen posel komaj 500 mladostnikov. Porast tega števila ob 10letnici gibanja priča, kako se je ustanova globoko zajedla v duše in srca nemškega naraščaja.

* Otroci, ki so pozabili na smeh. Pod gornjim naslovom objavlja »Neue Zürcher Zeitung« pretrpetljivo poročilo o blisku svojega dopisnika v neki šoli v »osvoboje-nem« Rimu. Učiteljice so bile na pol prazne, otroci izstradani in deklice oblačene v raztrgane obleke.

* V 48 urah je preplaval nad 60 km. Nek 40letni japonski vojak je pobil vse dose-dane rekorde v plavanju na dolge proge. Da bi prinesel vesti z obkoljenega otoka Piliulu v Palauski skupini k vrhovnemu poveljstvu na glavnem otoku, je preplaval v 48 urah preko 60 km, čeprav je moral čisto mimo mest s trupli mrtvih ameriških vojakov.

* Slaba žitna letina v Avstraliji. Po ne-kem londonskem poročilu je ugotovil av-stralski poljedelski minister, da bo imela Avstralija to leto zaradi velike suše naj-manjšo žitno letino od leta 1914.

* Strah pred brezposelnostjo v Ameriki. Newyorški dopisnik EFEja javlja, da po-staja v Združenih državah strah pred brez-poselnostjo vsak mesec močnejši. Zlasti podčrta, da je brezposelnost, ki jo je v severni Ameriki povzročila prva svetovna vojna, trajala od pričetka sedanje vojne. Leta 1940. so imele Združene države še vedno 10 milijonov brezposelnih.

* Bivši kralj Karol se seli. Kakor javlja iz Mexico Cityja, je zapustil bivši rumunski kralj Karol mesto ter se podal v Avenio Rio Blanco, kjer ima 10 bivših rumunskih ministrov svoje palače. Priljaga bivšega kralja Karola je obstajala iz dveh zlatih kron, več milijonov dolarjev in 6 psov.

* Milijonski dar vojnim dobičkarjem. Po vesti »Daily Herald« izkazuje koncern Lever Brothers and Unilever čisti dobiček

Dr. Ivan Merslavič †

Danes popoldne bodo naš železničari spre-mili do preranega groba enega svojih uglednih starih, in sicer višjega svetnika in šesa raču-novodstva dr. Ivana Merslaviča. Huda bolezen ga je že pred dobrim letom prkila v na posteljo, toda zdela se je, da bo njegova krepka narava premagala prvi obeti bele žene. Pred dnevi je dr. Merslavič zadela nova ne-rečca, zlomil se je nogo in moru na počasnó zdravljenje. Tamkaj se je njegovega telesa lo-tila še pljučnica in v četrtek zjutraj je nehala biti njegovo srce.

Pokojni dr. Merslavič je moral umreti — premlad. Prod dobrih 58 leti se je rodil v sceni okolici Brežic. Po dovršeni srednji šoli v Novem mestu se je posvetil pravnim študijam, ki jih je končal tik pred prvo svetovno vojno v Pragi. Po petih letih vojaške službe, med katero je na raznih frontah prebil mnogo težkih ur, se je slednjič lahko posvetil svoje-mu poklicu, finančnopравни službi države. Po kratki poskusni dobi pri finančni je prestopil v železniško službo, kjer je skoraj 25 let za-vzemal vodilna mesta v računsko-ekonomski stroki, zadnjih pet let kot šef računovodstva pri tukajšnjem železniškem ravnanstvu.

Mož dobričina, tihi podpornik številnih na-rodnih, kulturnih in humanitarnih naprav, je dr. Merslavič užival med svojimi tovariši velik ugled, njegovi podrejeni pa so imeli v njem najbolj uvidnega in ljubeznivega pred-stojnika. Predvsem pa so vedeli vsi, ki so po-znali pokojnega doktorja: on je ugodil vsaki prošnji, pri njem so bila vrata in roke odprta za vsakogar. Vroče si je nazadnje želel v svo-je drage Haloze, kjer si je postavil krasen Tu-sculum, toda to njegovo željo je kruto pre-kržala usoda. S pok. dr. Merslavičem smo izgubili vestnega človeka v službi in zlato dušo v zasebnem življenju, ki ga bodo povsod po-grešili z bolelostjo!

Mir njegovemu duhu! Njegovim svojim tud: naše sožalje!

v znesku 180 milijonov mark. Poslovno po-ročilo tega ogromnega podjetja poudarja izrecno, da izvira letošnje povečanje do-blička nasproti lanskemu vsoti 138 milijonov mark v glavnem iz davčnih popustov. An-gleska vlada je torej podarila delničarjem preko 20 milijonov vojnega dobička. Zato krivave in umirajo angloameriški vojski!

Počastitev Gregorčičeve 100let-nice rojstva in Zimska pomoč

Zimska pomoč po počastitvi Gregorčičeve 100letnice rojstva s tem, da bo v dnevih 14., 16. in 17. t. m. dala na trg 100 izvodov pes-nikove odc »Olk« ki jo je založila in s tem na dostojen način dokazala, da ga cenj kot narodnega pevskega.

Te knjige bodo dobili kupci 20% ceneje kot so na knjižnem trgu. Tak bo veljala knjiga: ljudska izdaja 20 lir, boljša izdaja 40 lir, podpisana izdaja 55 lir.

Knjige prodajamo v lokuju Zimske pomoči, oddelku za tomlbo, Gradšče 4.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Za vedno je zapustil svoje cand. ing. Ivan Vuk. Na zadnji poti ga bodo spremili v soboto ob 14. iz ka-pele sv. Antona na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Umrli je vdova po li-varskem mojstru ga. Marija Jager roj. Prime. Pogreb bo v soboto ob 15. iz kapele sv. Marije na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Zahrbno je bil ustreljen poslo-vodja tovarne »Triglav« v Trzinu g. Ni-kolaj Rukavina. — Umrli je vdova po li-varskem mojstru ga. Marija Jager roj. Prime. Pogreb bo v soboto ob 15. iz kapele sv. Marije na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, užalostilni svogcem pa izrekam naše iskreno sožalje!

u— Drugi simfonijni koncert Radia Ljubljane, ki ga bo izvajal pomnoženj ra-dijski orkester pod vodstvom Draga M. Šijanec, se bo začel z Mozartovim Malim nočnim koncertom, serenadi, pisano v G-duru, ki je med velikim številom Mozar-tovih skladb za razvedrilo, posebno priljub-ljena. Fina galanterija, slajka milina in romantika govorijo iz te skladbe, ki posluša-čecu ne zastavlja vprašanj in tudi ne po-trebuje nadaljnjih pojasnjevanj. Delo ima štiri stavke: »Allegro, Romanca, Menuet s trombi et Rondó, in je nastalo leta 1787. nekaj mesecev pred prvo izvedbo »Don Juanas«. Pri drugi skladbi, ki jo bomo si-lšali v prvem delu sporeda, sodeluje solist, pianist prof. Anton Trst. Igral bo Prvi veliki koncert za klavir in orkester v o-molu, op. 11 Frederica Chopina. To delo nam bo vnovič pokazalo veličino tega zna-menitega skladatelja. Kakor noben drug je Chopin živel samo za klavir in izvajal iz instrumenta nove možnosti in razrešil nje-govo poslednjo ugaško. Koncert v e-molu ima tri stavke: »Allegro maestoso, Roman-ca in Rondó in nam odkriva vso lestvico Chopinovega izražanja. Chopinova tako značilna zmes pesniškega občutja in de-monske strasti daje skladbi še posebne, nenavadne mikavnosti.

u— Izvajanje Prekove skladbe »Noctur-no« v ljubljanskem radiu je bilo zaradi tehničnih razlogov preloženo na četrtek, dne 20. t. m. ob istem času. O skladbi je pisalo »Jutro« 11. t. m.

u— Frančiškanski odt. Delavski pro-svetni krožek DPA v Ljubljani uprizaro v nedeljo dne 15. oktobra ob 18. uri J. Jal-novo dramo »Dome«. Predprodaja vstopnic dnevno pri blagajni Frančiškanske dvor-ne od 11—12.30 in od 17—18.30 ure.

u— Pred zaključkom razstave Kula-čevih del. Ljubitelji upodablajoče umet-nosti opozarjamo, da bo razstava najno-vejših del akad. slikarja Mirka Kulačiča v izložbah Kosovega salona v prehodu nebotičnika zaključena 15. t. m.

u— Kostanja ne smeš klatiti z dreves. Divji kostanj je izvrstno hranivo za div-jačino, pa tudi za domače živali. Ker se pri klatenju kostanja preveč poškoduje dreve, ga ne smemo klatiti ne z drogovci ne s kamenjem. Počakati je treba, da zre sadež sam od sebe pade z drevesa na tla.

u— Prijava goveje živine in prasičev. Mestno županstvo poziva vse one rejce goveje živine ali prasičev, ki pri njih še ni bilo občinskih popisovalcev na dom, naj se nemudoma sami zgledajo v mestnem gospodarskem uradu, Beethovnova ulica 7, soba št. 15, da naznajo živali in se tako izognejo posledicam. Prijave se spre-jemajo samo do petka 20. t. m.

u— Vabilo na otvoritev slikarske ras-tave. Vse moje prijatelje, znanec in vse, ki ljubijo slikarsko umetnost, vabim na otvoritev svoje razstave 15. t. m. ob 9. uri v galeriji Obersnel, Gospodarska c. 3. Razstavljenih bo čez štideset slik, motivov s Fužin, moje delo letošnjega poletja. Miloš Sušteršič.

u— Tečaj knjigovodstva prične 16. ok-tobra. Praktično znanje, potrebno v zaseb-nem ali v javnem poklicu. Posebni tečaji tudi za stenografijo, korespondenco, stro-jepisje, jezike itd. Priporočljivo tudi aka-demikom (čarkam) in dijakom (injam). — Izbrana predmeta po želji. Informacije: Tr-govsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

u— Vse dijake in dijakinje opozarjamo, da se vrši vpisovanje v korepetitorij in instrukcije vseh predmetov za vse razrede od 15. oktobra. Specijalne instrukcije, Kongresni trg 2/II.

u— Učite se strojepisja! Novi eno-, dvo-in trimesečni tečaji pričnajo 16., 17. in 18. oktobra. Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj ali v bodoče. Pouk dopol-ne, popoldne ali zvečer po želji. Prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni za-vo«, Domobranska 15.

u— Knjigovodstva, korespondence, ste-nografije, strojepisja itd. se temeljito in hitro naučite v specialnih dnevniških ali več-ernih tečajih. Pričetek 16. oktobra. Trgov-ski učni zavod, Kongresni trg 2.

u— Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti in Višji trgovski tečaj dnevno. Informacije prospekti: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska cesta 15.

u— Večerni trgovski tečaj — središče mesta — pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2/II. prične s poukom 16. oktobra (knjigovodstvo, korespondence, računstvo, stenografija, jeziki, strojepisje itd.). Izbrana premetov po želji. Vpisovanje dnevno, tudi zvečer. Zahtevajte prospekt. — Ravnateljstvo.

u— Bi se radi ogreli brez kurjave? Zdi se nemogoče, pa ni!

u— Stenografski tečaji pričnajo 16. ok-tobra. Praktično znanje, koristno vsako-mur. Priporočljivo tudi za akademike (čarke) in dijakine (inje). Informacije: Tr-govsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska cesta 15.

u— Nesreče. S kostanja je padel in si zlomil desnico 12letni dijak Zdenko Stamen-čič iz Ljubljane, 50letna žena uradni-ka Apolonija Kavčičeva si je pri padcu zlomila desnico. Popadljiv pes je ugriznil v desno nogo 16letno hčerko posestnika Ivano Jerinovo iz Presejra. 50letnemu de-lavcu državnih železnih Ivanu Skofu iz Ljubljane je pri delu padel kos železa na desno nogo. 14letni dijak Janez Lovrenčič iz Ljubljane si je pri padcu poškodoval desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

u— Višji trgovski tečaj sprejema sluša-telje-ice z višjo predizobrazbo (dovršeni redni enoletni trgovski tečaj ali višji raz-redi srednje šole oz. dovršena srednja ali strokovna šola). Pričetek pouka 12. okto-bra. Prospekti: Trgovsko učilišče »Christo-for učni zavod«, Domobranska cesta 15.

Iz Novega mesta

Rešimo narodno premoženje! Jesenako deželje je nastopilo. Zadnje lepe dni so mnogi porabili, da so svoje hiše popravili in za silo pokrili z opeko ali z deskami, da ne bo več škoda zaradi moče. Nekateri pa bodo morali svojo počasnost obžalovati, saj jim bo deželje uničilo še ono, kar se je bombardiranju oostalo. Dalo pa bi se rešiti še mnogo gradbenega materiala, ki je danes tako dragocen. Med drugim bi bilo porabno gradivo iz starih italijanskih bun-kerjev, ki jih je zob časa ali pa morda tudi človeška roka že načela. Tudi zidovje in opeka starih italijanskih barak, ki stoje brez strehe, bi se dalo dobro porabiti. In pa opeka iz starih »magazinov« v Zabji va-si, saj stojijo le še gole stene. Velika škoda bo, ako ne bo še pravočasno rešeno kar je še uporabljivega. Danes, ko gradbeni material ni samo drag, ampak ga celo silno primanjkuje, bi se moralo gledati na to, da se reši čim več. Nikakor ni niti najmanj-šega razloga prepuščati zobj časa še ono malo, kar nam je ostalo in kar bi nam mo-glo koristiti. Morda ne bi bilo odveč usta-noviti gospodarski odbor, katerega naloga naj bi bila reševati narodno premoženje in spravljati v denar rešeni material, ker si-

car ga bodo »reševali« drugi, a žal, le v svojo osebno korist.

Podgana ali plimavica. Sprehajalec, ki je hodil ob Križu na Laki je nenkrat opazil v grmovju izredno veliko — po njegovem zaznavanju — podgano. Žival je imela po opisu dolg rep in rjavkasto dolgo dlako ter je bila velika kakor mačka. Ko jo je pre-podil, je skočila v vodo in izredno hitro splavala pod grmovje, kjer je izginila. Iz opisa sodeč, bi mogla biti to plimavica, saj je znano, da te živali prehajajo in prepla-vajo neverjetne razdalje. Pred leti so se plimavice pojavile okoli Ptuj in Dolnje Lendave, kjer so naredile mnogo škodo na železniškem nasipu ter ob potokih. Vseka-ko bi bilo zanimivo in koristno dognati, ali se je res v Novem mestu pojavila plimavica in ali jih je več.

S Štajerskega

Oljé in grozdni pečk bodo začeli izdelo-vati na Štajerskem. Tako poročajo nemški listi. Iz Porenja, kjer grozdne pečke že predelujejo v olje, je prišel v Maribor poseben strokovnjak, ki bo dajal napotke za predelovanje grozdni pečk ter bo nad-zoroval izdelovanje olja.

Selivke se vračajo. Na ozemlju Brežic, v okolici Bizelskega in Podčetrška so se nenasledoma pojavile ptice selivke, ki jih že več let ni bilo v teh krajih. Domačini si ta pojav razlagajo na razne načine.

Smri znanega gostilničarja. V Dravo-gradu je umrl gostilničar Komauer, doma-čin iz Stivnice pri Mariboru. Učkal je 52 let. V Dravogradu je poleg železniške postaje sezidal hišo s hotelskimi in restav-racijskimi prostori.

Z Gorenjskega

16. oktober v Kranju. Tudi v Kranju so imeli 16. oktobra spominski proslavo. Ob 8. zjutraj so se zbrali na pokopališču juna-kov. Navzoči so bili predstavniki stranke, zastopniki oborožene sile, policije, orožni-štva, SS oddelkov, granicarjev, pošte itd. Pod vodstvom studijskega svetnika Reusa so zapeli gojenci kranjskega učiteljskega pe-sem o dobrem tovarštvu, nato je položil okrožni vodja dr. Hochsteiner spominski venec, takoj za njim pa je položil venec vo-jaske poveljnik v Kranju polkovnik Swiat-ko. Dr. Hochsteiner in predstavnik oboro-žene sile sta imela nagovore na navzoče, v katerih sta poudarjala pomen koroških osvobodilnih bojev pred 24 leti.

Dan 10. oktobra so proslavili v Celovcu, Velikovo in drugih koroških krajih z zvonenjem vseh cerkvenih zvonov. V Velikovu je koroški Gauleiter dr. Reiner v spremstvu okrožnega vodje Gruma položil venec na spomenik velikovskih padlih bo-jevnikov za svobodo. Prav tako je bil po-ložen spominski venec v Celovcu v navzo-čnosti SS standardnega vodje Maier-Kal-bitscha in generala Ringla. Poleg tega je Gauleiter sprejel odposlanstvo koroških borcev za svobodo v mestni hiši.

V duhu koroške obrambe so imeli 10. ok-tobra sestanek tudi v Borovljah, kjer se je ogledal k besedi vodja koroških kmetov Huber. Opisal je težave koroških osvobodilnih bojev v letih 1918/1920, nato pa razvil sliko današnjih razmer v Italiji, Franciji, Rumuniji, Bolgariji in Finski, ki so odpadle od Nemčije. Nihče, zlasti pa Korošci ne smejo pozabiti zveziob Führer-ju, kajti srečanja Nemčija bo prinesla tudi prebivalcem Roža lape dneve.

Smrt na bojišču. Na bojišču v Franciji je padel 29. septembra Celovčan Hilmar Pahnek. Zapustil je očeta, mater in brata. Poškodovan, ki jih je dobil na vzhodnem bojišču, je 25. septembra podlegel koroški rojak narednik Rajmund Mežuh. Prav ta-ko je padel 16. septembra na zapadnem bojišču vojak Bruno Kranjc.

Koroški kvartet na Dunaju. Dne 8. ok-tobra je nastopil v prostorih dunajske Uranijske pevski kvartet iz Celovca, ki je prednašel koroške narodne pesmi.

V Radovljici so imeli pred dnevi pri-re-ditev ondotožnega otroškega vrta. Povablje-ni so bili domačini, ki so jih otroci vedrili s svojimi nastopi. Najvselejši trenutek za otročičke je bil tedaj, ko je nastopil Gašperček z lutkami. Na koncu so otroke ob-darovali.

Opoldanska menza za mladostnike. Vod-stvo Hitlerjeve mladine v Celovcu bo v ponedeljek 16. oktobra otvorilo posebno menzo za mladostnike. Ta menza bo oskr-bovala predvsem pripadnike nemške de-lovne fronte. Poleg tega bodo smeli v njej obedovati tudi učenci, ki so se doslej hra-nili v gostilnah.

Pri izganjanju se je ponesrečil 45letni Janez Volbar, kmet iz Zgornjega Boljaka. Mož se je ozgal po glavi, po životu in na desni roki, tako da ga morali oddati v bolnišnico.

Roko si je zlomil, ko je padel s ploča 14-letni učenec Veiter Leitner iz Prevalj na Koroškem.

Baleznica

KOLEDAR

Sobota, 14. oktobra: Kalist

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Premiera

Kino Sloga: Če mož gospodari.

Kino Union: Pred sodnim dnem

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9,

Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murnayer,

Sv. Petra cesta 78.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 18.30 do 5.30 ure

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Opozarjamo občinstvo, da bo začetek

nedeljskih predstav v Operi in Drami vse-

lej ob 17. uri, kadar se bo vršila samo po

ena predstava. Če pa bosta dve predstavi,

bo začetek vselej posebej objavljen.

DRAMA

Sobota 14. oktobra, ob 18: Matiček se žo-

ni. Premiera. Red Premierski.

Nedelja, 15. oktobra, ob 17: Matura. Iz-

ven. Cene od 40 lir navzdol.

OPERA

Sobota, 14. oktobra, ob 18: Faust. Izven.

Cene od 60 lir navzdol.

Nedelja, 15. oktobra, ob 17: Manon. Izven.

Cene od 60 lir navzdol.

Ch. Gounod: »Faust«. Opera v petih de-

jantih. Po Goetheju napisala J. Barbier

in M. Carré. Osebe: Faust — Čuden; Ma-

fisto — Popov; Margareta — Vidaličeva;

Valentin, njen brat — Jamko; Marta, nje-na

sosedica — Golobova; Siebel, študent —

Bukovčeva; Wagner — Dolničar, Valbur-

gina noč: solo pešajo Bravničarjeva, Jap-

ljeva, Remskarjeva, Kurbos, Pogacar, Br-

carjeva in Zelenikova. Sodeluje ves ba-

letni zbor. Godi se v začetku 16. stolletja.

Dirigent: D. Žebre. Režiser: C. Debevec.

Koreograf: ing. P. Golovin. Scena: ing.

Franz.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 14. OKTOBRA

7.00—7.10 Poročila v nemščini 7.10—7.50

Jutranji pozdrav, vmes 7.30—7.40 poročila

v slovenščini 7.50—9.00 Prenos osrednjega

nemškega sporeda: Jutranji koncert 9.00

do 9.10 Poročila v nemščini 12.00—12.10

Plošče 12.10—14.00 Prenos osrednjega

nemškega sporeda: Glasba za premor; vmes

od 12.30—12.45 poročila v nemščini in slo-

venščini, napoved sporeda 14.00—14.10 Po-

ročila v nemščini 14.10—15.00 Vaska god-ba

in Jože Povše (harmonika) 17.00 do

17.15 Poročila v nemščini in slovenščini

17.15—18.00 Prenos osrednjega nemškega

sporeda: Veseli konec tedna 18.00—18.30

Prenos osrednjega nemškega sporeda: Ve-

sela igra 18.30—18.45 Pregled športnih do-

godkov (nemško in slovensko) 18.45—19.00

Gospodinjstvo predavanje: prof. dr. Maks

Vraber: Sodnje v prehrani 19.00—19.30

Fantje na vasi 19.30—19.45 Poročila v slo-

venščini 19.45—20.00 Aktualno predavanje,

govori Hans Fritzsche 20.00—20.15 Poročila

v nemščini 20.15—22.00 Simon Gre-

gorič v pesmi in besedi. Sodelujejo: člani

ljubljanske drame, radijski orkester in ko-

morni zbor pod vodstvom D. M. Šijanec

in solisti-pevec 22.00—22.15 Poročila v

nemščini in napoved sporeda 22.15—24.00

Prenos osrednjega nemškega sporeda.

KULTURNI PREGLED

Stoletnica Friedricha Nietzscheja

Človek in filozof

Jutri, 15. oktobra, praznuje nemški na-rod stoletnico enega največjih filozofov 19. stoletja — Friedricha Nietzscheja. Njegov-o delo je že več kot pol stoletja znano in uvaževano po vsej Evropi, ob njem so se razvijale v vseh kulturnih deželah disku-sije o mnogih vprašanih človeškega mi-šljenja, o filozofskem in praktičnem zadr-žanju sodobnega človeka; v teh vprašanjih je zavzel Friedrich Nietzsche s svojimi številnimi spisi odločno in udarno stališče in postavil z njim mnoge idejne vrednote v povsem novo luč. Nietzsche je bil sija-ten stilist, velik mojster nemškega jezika, nekateri njegovi spisi, zlasti še priljublje-no delo »Also sprach Zarathustra«, imajo poleg filozofskega tudi pesniški značaj. Zaradi tega se je njegovo delo zelo razši-rilo in postalo znano, kakor morda nobeno drugo filozofsko delo modernega časa. Ta-ko je postal Nietzsche eden izmed značil-nih predstavnikov moderne nemške filo-zofije in je vplival na svetovnapozorske usmeritve.

Friedrich Nietzsche se je rodil 15. okto-bra 1844 v Röckenu pri Lützenau. Potekel je iz stare in ugledne rodbine protestant-skega župnika. Očeta je že zgodaj izgubil in je moral preživeti dijaška leta v pro-testantskem dijaškem semenišču. Mati je živel v Naumburgu, kamor se je mnogo pozneje zatekel tudi Nietzsche, ko ga je zadela teška bolezen. Imel je sestro, ki mu je zvesto stala ob strani in pisala po nje-govi smrti obsežno biografijo; bila je vse do nedavne smrti ravnateljica Nietzsche-jevega arhiva v Weimarju. — Friedrich Nietzsche je pokazal že zgodaj veliko na-darjenost. S četrtnim letom je že znal pi-sati, v nižji gimnaziji je zlagal pesmi in pisal glasbene kompozicije, l. 1864. je vstopil na univerzo v Bonn in poslušal predava-nja pri slovesnem klasičnem filologu pro-fesorju Ritschlu, dve leti pozneje je že so-

deloval z doneski iz klasičnega jezikoslov-ja v njegovi reviji, bavil se je zlasti s spisi grškega lirika Theognisa in zgodovinarja starejše grške filozofije Diogenesa Laerta. Ko je ob neki priliki padel s konja, je mo-ral šest mesecev preležati v postelji; v tem času je mnogo prebiral filozofske spise in se odločil, da bo posvetil svojega bistrrega in nemirnega duha filozofiji. Ko mu je bilo 24 let, je že postal profesor klasične filo-logije na vseučilišču v Baslu. To službo je moral opustiti zaradi bolezni l. 1878. Po-slej se je bavil samo s filozofijo in ne-umorno pisal svoje knjige, ki so imele velik odziv. L. 1

SPORT

Jutrišnji spored na zelenem polju

KAC Rapid (Celovec) — Hermes in tri mladinske tekme na Hermesovem stadionu v Šiški

Kakor smo že napovedali, bo športna Ljubljana jutri doživela poseben športni dogodek z gostovanjem tujega nogometnega moštva, in sicer dobre nogometne kombinacije klubov KAC in Rapida iz Celovca, ki vračajo s tem ljubljanskemu Hermesu njegov nedavni obisk na celovškem igrišču. Dogodek je že po vrednosti obeh nastopajočih pomembnejši od skoraj vseh, kar smo jih imeli v letošnji sezoni, razen tega pa je posebno privlačen za gledalca še zato, ker bodo to pot na igrišču nogometni nasprotniki, ki se prav nič ne poznajo med seboj in zastopa vsak drugačno šolo in drugačno tehniko, tako da bo primerjava med znanjem gostujočega in domačega moštva vse drugače stvarna kakor mnogoteri izmed zadnjih.

Za gostovanje nogometašev iz Celovca vlada v Ljubljani izredno zanimanje. Celovčani so bili v Ljubljani zmerom dobrodošli gostje. Vselej, kadar so prišli v naše mesto, so pokazali dobro znanje, ki so ga izpolnili z živahno igrjo in izredno poštenostjo. Njihovo sedanje moč so Hermesani na svoji koži izkusili pretekli mesec v taki obliki, da so morali po obojestransko lepih igri položiti orožje z 1:3. Na domačih tleh se bo Hermes hotel seveda odločiti za ta nedavni »pouk« in poravnati račun. Da bo ta namen dosežen, kar verjetneje, je svojo enajstoročico ojačil s petimi igralci Ljubljane (z vsa krilsko vrsto in dvema napadalcema), ki bodo gotovo znatno pripomogli do uspešnejše igrje in boljše rezultata. Vse v vsem se jutri obeta po dolgem eniratu res dobrega nogometnega tekma, ki je ne kaže zamuditi.

Igrali bodo na igrišču Hermes, in sicer ob vsaki uri v petih urah. Pričetek je določen na 15.15, medtem ko se bo predtekma dveh mladinskih moštev začela eno uro prej, ob 14.15.

Kakor smo že večkrat opozorili, so prireditelji že vnaprej mislili na večji obisk in udobnost gledalcev, zaradi česar so prikrbeli vstopnice in naprej, ki so napredaj že od večera — in bodo danes še ves dan — pri blagajni kluba »Sloga«. Kdor si misli nabaviti vstopnico za tribunski sedež, naj stori to čimprej, ker je število sedežev omejeno. Na dan tekme bodo od 14 dalje poslovali pred vhodi na igrišče tri blagajne, tako da bodo obiskovalci lahko mimo grede dobili svojo vstopnico in dosegli svoj prostor okrog arene.

VI. kolo domačega turnirja za mladino

V domačem nagradnem turnirju se bo jutri nadaljevalo mladinsko tekmovalstvo s tekmi VI. kola, in sicer po naslednjem razporedu:

ob 9.30: Irtok—Zabjek,
ob 10.30: Ljubljana—Keretan in
ob 14.15: Mladiki—Hermes.

Med omenjenimi srečanjmi bo gotovo najbolj zanimiva popoldanska tekma med Mladiki in Hermesom, saj sta obe mladini

Savu Blaganjeto v slovo

Zapustil si nas, tiho vzelo slovo
in zdaj domuješ mirno med grobovi
ostajati tihi naši so domovi,
saj vemo vsi, nazaj je več ne bo.

Še kličemo Ti zadnjikrat v slovo:
»Počivaj mirno! nepozabni Savo,
in sanjaj — ves odti si v večno slavo!
Ob Tebi rosnj slednje je oko.

Na grobu skromen križ Ti zablesti,
napis na njem bo javljal, kje počivaš,
nevzdržno, smrtno spanje tih snivaš,
Nad zvezde k Tebi misel nam hiti.

Joža Zupančičeva.

D. Goeheler: 11

Sestri in »onk«

Roman

»Cilika, menda se ne zavedaš, kaj govoriš. Sestra Renata je bila prosila, naj bi Ahim pred večerom še enkrat pogledal Martko. Kako potrebno je bilo, smo videli. Da tega ne priznaš!«

»Aha, Ahim me je zatožil!« je vzrojilo dekle.

»Ne, ni te zatožil, le jaz sem se čudila, ker se je sam vrnil s čolnom, in tako sem zvedela, zakaj si ostala tam. Cilika, kako si mogla to storiti!«

»Kaj sem pa storila?« Drobna nožica je spet silno zacpetala. »Se enkrat sem hotela tebi z njim na rob gozda, a ne, moral se je vrniti, sestra Renata je bila —«

»Pušči te, sestra Renata pri miru. Nujno je bilo, da je zdravnik še enkrat prišel.«

»Tudi tako bi bil prišel za časa. Slo je kvečjemu za četrto uro.«

»Kaj ustege pomeniti četrto uro, si se pri našem poslu že lahko naučila. Vsekar sem po telefonu še ujela Heinza Jordana in z avtom spravila Martko Böckovo tja. Samo operacija jo je rešila. Trdo in težko so padale Rozi besede iz ust. Cilika ni precej odgovorila. Vstala je, stopila pred zrcalo in si popravila razmršene lase.

ski moštvi že kar znani po odlični kombinacijski in tudi tehnični dovoli dovršeni igri, razen tega pa sta obe najbolj resna kandidata za eno izmed najvidnejših mest med sedmimi udeleženci tega turnirja.

Tudi vse te mladinske tekme za točke in nagrade bodo odigrane na igrišču Hermes, prav tako ob vsaki uri v petih urah.

Iz sodne kronike

400 kg premoža sta naložila.

Pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval sos. Valentin Bidovec, se je večeraj zagovarjal 57 letni že 27 krat kaznovani priložnostni delavec Ivan Oblak, po roku iz Radeč, stanujoč v Ljubljani. Dne 12. septembra dopoldne je čakal na tovarnem kolodvoru na priložnost za zaslužek. Okoli 12. je prišel mimo delavca Alojz Lavrič, ki mu je povedal, da je na prvem tiru pred nekim vagonom precej premoža. Vprašal ga je, ali ima voziček, on da bo poskrbel za vreče, pa bosta naložila in prodala.

Oblak ni bil v zadregi za voziček. Spodobil si ga je pri neki bližnji tividki. Premoža sta naložila okoli 400 kg in ga zapeljala na mitnico, kjer ga je dal Lavrič stehatiti. Ko sta zapuščala tovarni kolodvor, je prišel k njima neki stražar in zahteval, da voziček obrneta in premog odloži, kjer sta ga pobrala. Lavrič se je upiral in ko sta se s stražarjem za nekaj trenutkov odstranila, je Oblak pobegnil, ker ga je postalo strah posledic. Policija, ki je bila o tatvini takoj obveščena, ga je kmalu zalotila. Aretirali so ga še iste večera.

Pred sodniki je Oblak svojo krivdo neopisano priznaval. Trdil je, da ni bil sotoilec, temveč le pomočnik. Čeprav je vedel, da gre za tatvino, je sodeloval le zato, ker ga je Lavrič najel. Premog je bil slezijski in last mestne elektrarne, ki ga je ocenila na 290 lir.

Sodniki so po kratkem posvetovanju spoznali Oblaka za krivega zločinca po §§ 314, 315 in 316 in ga obsodili na 9 mesecev strogega zaporu in 2 leti izgube častnih pravic. Oblak se je s sodobo zadovoljil.

Iz Gorice

Vpisovanje v slovensko ljudsko šolo v Gorici bo od 15. do 25. oktobra v dopoldanskih urah v šoli v Kapelski ulici št. 7. Tam je vpisovanje tudi v slovensko gimnazijo. Sprejemni in ponavljalni izpiti za gimnazijo bodo od 25. do 30. oktobra.

Razpisana profesorska in učiteljska mesta. Razpisanih je več učiteljskih mest na slovenski ljudski šoli v Gorici. Prošnjam je treba priložiti rojstni list, izpričevalo o usposobljenosti in curriculum vitae. Prošnje je poslati na tajništvo v Kapelski ulici št. 7. Obenem je razpisanih več profesorskih mest za slovensko gimnazijo v Gorici. Prošnje s prilogami je poslati na isto tajništvo.

Prva pomoč pri opeklinah s fosforjem

Zaradi aktualnosti vprašanja, kakšna naj bo prva pomoč pri opeklinah s fosforjem, ki je — kakor znano — v zažigalnih bombah, kakršne mečejo sovražna letala, pribujemo ta kratki pouk, ki nam ga je poslala zdravstvena protiletalska zaščita.

Beli ali rumeni fosfor se na zraku vžge sam. V vodi ne gori. Če pa pride fosfor v tamo, nastopi zastrupljenje. Namen prve pomoči je, da čimprej odstranimo s kože in obleke ves fosfor, sicer nastanejo zelo boleče opekline, kolikor jih na koži že ni.

Navodila.

1. Čim hitrejša odstranitev fosforja z obleke, po možnosti z vodo, najbolj v kopeli.

2. Če vode ni pri roki, je delce fosforja treba pokriti s peskom ali pepelom. Vsi delci fosforja naj se odstranijo s kože in obleke z mokro deščico, nožem ali podobnim, ker bi se sicer vžgali in napravili opekline. Pri transportu s fosforjem poškodovanih je treba imeti vedno pri sebi vodo, da se pogasi pozneje nastali fosforni ogenj.

Zdravljenje opeklin.

Vedno moramo poklicati zdravnika. Majhne opekline naj se z vodo izpirajo, pri večjih je potrebna kopel. Vodi moramo dodati 3 do 5 odstotkov sode ali natr. bikarbonata, torej eno žlico na en liter vode. Tudi sama soda ali bikarbonat se lahko potrese na opečeno mesto. Do prihoda zdravnika moramo nato opekline pokriti z mokro krpo, namočeno v isti tekočini ali vsaj v sodi. Zdravnik bo odstranil nastale mehurje in zdravil tako kot se navadno zdravi opekline.

Kadar delec fosforja pade v oko, moramo oko splakovati z vodo, borovo vodo ali s sodavico, edino zdravnik pa sme odstraniti fosforni delec iz očesa.

Iz navedenega sledi, da sta pri poškodbah s fosforjem potrebna voda in soda. Pri gorenju fosforja nastane fosforjeve megle sicer nekoliko dražje dihalne organe, v obče pa niso škodljive. V prostorih, kjer je fosforjeva megla, zadostuje, da imamo pred usti mokro krpo.

Iz Trsta

Razdeljevanje krompirja. Tržaško prehranjevalno ravateljstvo sporoča, da prejmejo potrošniki te dni po 1 kg krompirja na odrezek št. 59 živilske nakaznice skupin I. do XII.

Ljudsko gibanje. V Trstu je bilo dne 7. oktobra 11 rojstev, 9 smrtnih primerov in 4 poroke.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu: 66letni Albert Kuzman, 71letna Gizela Senčur, 68letna Ivanka Vdovič, 78letna Beatrice Laj, 43letna Angela Skarabot-Lokar, 73letna Marija Zlatič, 83letna Ana Skork, 33letni Herkul Monič, 84letna Jožefina Tompek, 81letni Ivan Verčon in 63letna Albina Mitrovič.

Himen. Te dni so se poročili v Trstu: mehanik Jožef Cepar in gospodinja Lidija Sudič, železničar Bruno Godnik in dnevnica Ana Marija Maršič.

MALI OGLASI

Kdor išče službo, plaša za vsako besedo L 0.50, najmanjši znesek za te oglase je L 10.— Za žentive in dopisovanje je plačati za vsako besedo L 2.—, za vse druge oglase L 1.— za besedo, vendar pa plačajo posredovalci L 1.50 za besedo. Najmanjši iznos za te oglase je L 15.—

Za vsak oglas je treba plačati dr. in prov. takoj L 0.60, za dajanje naslova ali šifre pa L 3.—

VAJENCE

za grafično stroko, z dovršenimi 4 razredi srednje šole, sprejemni takoj NARODNA TISKARNA.

VAJENKA ali vajenka za fotograf. stroko, s takojšnjo mesečno plačo, sprejemno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 27227-44

Zasluzek

DIJAKINJE Vade slike za legitimacijo in naredim v različnih barvah najlepše, najhitreje, najceneje. Foto Jutri nasproti nebotičnika. 27046-3

Službe isca

KUHARICA zmožna vseh hišnih del, jstše službo kjerkoli. P. nudbe na ogl. odd. Jutra pod 41e. 27190-1

Službo dobi

SLUŽBINJO iščem za takoj. Dobra plača in hrana. Naslov: link. A. Pretnar. Gledališča št. 4. 27066-1a

POSTREZENICO za dopoldanske ure in dvakrat tedensko za ves dan sčem. Plačam po dogovoru. Erjavčeva cesta 3-1. desno. 27082-1a

KUHARICO zmožna, ki zna dobro kuhati in opravljati gospodinjstva dela, sprejem. boljše družina tih odradnih oseb. Plača in hrana zelo dobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 27130-1a

BRIV. POMOČNICA ali pomočnica, in vajenka sprejme takoj Kolnik Dane. Rožna dolina c. VII/9a. 27179-1a

POSTREZENICO čist, in pošteno za ves dan sprejem. Vešče kuhinjske prednost. Oglasi se od 2. do 3. pop. Naslov v ogl. odd. Jutra. 27208-1a

KINO SLOGA Tel. 27-30

Nadsv zabavna kmečka burka

ČE MOŽ GOSPODARI... Volker von Collande, Josef Stelzer

Predstave danes ob 15., 17. in 19. uri.

jutri ob 10., 15., 17. in 19. uri

KINO UNION Telefon 22-21

Sijajna satira iz časa pojave Halleyevega komete

PRED SODNIM DNEM

Karl Skraup, Susi Nicoletti, Hans Holt

Predstave ob 16. in 19.15 uri

KINO MATICA Telefon 22-41

Prekrasna Sarah Leander v revijskem filmu

PREMIERA

K. Martell, T. Lingen, A. Hörbiger

Predstave: ob 16. in 19. uri

KINOLIPNI

Okrog lepih ust starejše sestre se je začrtalo nekaj grenkega, v glasu ji je zazvenelo kakor bol. To je mlajšo opametovalo. Pristopila je k starejši in ji položila roke na rame: »Ne, Roza, ne, tako nisem mislila.« Mahoma jo je bila sama nežnost. Vsa ljubezen, ki jo je spajala z Rozo, ji je vroče vzkripela v srcu. Položila ji je glavo na ramo: »A daj, Roza, izpričevaj. Vsaj ti lahko izpričevam. Kaj pa imam od Ahima? Vselej, kadar mi je kaj na misli, se zaradi njegovega poka vse podere. Na noben koncert ni moči iti, v nobeno gledališče, zmerom se moram bati, da ga ne bi kam poklical. Ali pa ima delo s svojimi knjigami o otroških boleznih, ali pa pravi, da ni vredno hoditi, kamor jaz hočem. Kako sem se danes veselila večernega pomenka na terasi, ne, pa je moral spet z otrokoma. Če se je peljala sestra Renata, bi bil pač lahko ostal doma.«

Saj te je prosil, da se pelji z njim, pa nisi hotela,« ji je oporekla Roza.

»Ne, nisem hotela.« Plava glavica se je znova dvignila v stari trmi. »Zdaj nisem več hotela. Najprej si čolna človek, potem me pa krasko in malo pusti na bregu.«

Saj si vendar sama ostala, Cilika!

Mene pusti na bregu,« prsilila je ugovor — »tu pa pošlje kratko in malo segro Renato: Prosim, pridite precej gor,

gospod doktor že čaka na vašo pomoč — da bi vsaj sam prišel, gospod doktor.«

»Ali je mogel, Cilika? Sredi dela? Sredi takega dela?«

Mlajša ni odgovorila. Stopila je kak črna in se zagledala v noč. Sele čez nekaj ura je rekla: »Vsekar sem te postranske v ogo do gata naveličana! Imeti hočem moža, ki bo živel tudi zame, pred vsem zame, in mi bo znal pokazati, kaj ponuja življenje in koliko je vredno.«

»Ali ti Ahim Burger res ne kaže?« Vprašanje je bilo zategnjeno in poudarjeno. Cilika ni odgovorila. Temna rdečica ji je zalila obraz.

Ahim je eden naših najbolj vestnih otroških zdravnikov,« je Roza nadaljevala. »sama veš. Veliko prihodnost ima pred seboj, knjiga, ki jo piše, mu bo ustvarila sloves in bo imela silen pomen za zdravljenje otroških bolezni. Mislim, Cilika, da bi smela biti ponosna, ker si se osvojila ljubezen tega moža. Ali — premočnila je in čvrsto pogledala sestri v oči — »lajvno zaročena še nista, in če misliš napraviti konec, stori to vsaj pošteno in — naglo.«

»Ali — tega sploh ne maram! Tega nisem rekla.« Mlajša je malone zavpila: »Da bi se odpovedala Ahimu? Nikoli — za nič ne.«

Nu, če je tak, se bo že spet vse uredilo. Ko pride jutri v dečji dom na pregled,

boš tam pri otrocih, pa si podasta roke in se nekoliko izprehodita po vrtu — s tem bo stvar opravljena.« Trdno zaupanje je zvenelo v Rozinih besedah.

»Ne vem še,« je Cilika spet nasobila ustnice. »Če pojdem k otrokom, tudi še ne vem, saj lahko on pride k meni!«

»Kdo ve, ali bo hotel, Cilika? Ali more, po tem, kar je bilo danes? Ne postavljaj svoje ljubezni tako lahkomišlno na kocko. Zdi se mi, da mu je šla stvar močno do živega.«

»Jaz nisem nič opazila, tam zunaj ob jezuru je z lahkim srcem odrinil.«

»Pa je bil zelo potr, ko je prišel semkaj, in ko je pripeljal otroka, takisto. Dobro sem opazila, in profesor prav tako.«

»Da sem jaz potrta, pa seveda nič ne pomeni!«

»V tem primeru ne, kajti ti nimaš prav nikakega vzroka za to.« Rozin glas je postal mahoma nenavaden oster. »Cilika, kaj ti je prav za prav? Rada ga vendar imaš?«

»Da, rada ga imam!« je z močnim podarkom rekla dekle. »Toda on — ali ima on mene rad, kakor jaz njega? Njegov poklic mu pomeni več od mene!«

»Cilika, vse to, kar praviš, je gol nesmisel. Ne razumem te in te ne razumem.«

Schrieffeiter - Urejuje: Davorin Ravljen - Für das Konsortium Jutra: als Verlag - Za konzorci Jutra: kot izdajatelj: Stanko Virant - Für Narodna tiskarna A. G. als Druckstelle - Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran - Für den Inseratenteil verantwortlich - Za inseratni oddelak odgovarja: Ljubomir Volčič

Iz Trsta

Razdeljevanje krompirja. Tržaško prehranjevalno ravateljstvo sporoča, da prejmejo potrošniki te dni po 1 kg krompirja na odrezek št. 59 živilske nakaznice skupin I. do XII.

Ljudsko gibanje. V Trstu je bilo dne 7. oktobra 11 rojstev, 9 smrtnih primerov in 4 poroke.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu: 66letni Albert Kuzman, 71letna Gizela Senčur, 68letna Ivanka Vdovič, 78letna Beatrice Laj, 43letna Angela Skarabot-Lokar, 73letna Marija Zlatič, 83letna Ana Skork, 33letni Herkul Monič, 84letna Jožefina Tompek, 81letni Ivan Verčon in 63letna Albina Mitrovič.

Himen. Te dni so se poročili v Trstu: mehanik Jožef Cepar in gospodinja Lidija Sudič, železničar Bruno Godnik in dnevnica Ana Marija Maršič.

MALI OGLASI

Kdor išče službo, plaša za vsako besedo L 0.50, najmanjši znesek za te oglase je L 10.— Za žentive in dopisovanje je plačati za vsako besedo L 2.—, za vse druge oglase L 1.— za besedo, vendar pa plačajo posredovalci L 1.50 za besedo. Najmanjši iznos za te oglase je L 15.—

Za vsak oglas je treba plačati dr. in prov. takoj L 0.60, za dajanje naslova ali šifre pa L 3.—

VAJENCE

za grafično stroko, z dovršenimi 4 razredi srednje šole, sprejemni takoj NARODNA TISKARNA.

VAJENKA ali vajenka za fotograf. stroko, s takojšnjo mesečno plačo, sprejemno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 27227-44

Zasluzek

DIJAKINJE Vade slike za legitimacijo in naredim v različnih barvah najlepše, najhitreje, najceneje. Foto Jutri nasproti nebotičnika. 27046-3

Službe isca

KUHARICA zmožna vseh hišnih del, jstše službo kjerkoli. P. nudbe na ogl. odd. Jutra pod 41e. 27190-1

Službo dobi

SLUŽBINJO iščem za takoj. Dobra plača in hrana. Naslov: link. A. Pretnar. Gledališča št. 4. 27066-1a

POSTREZENICO za dopoldanske ure in dvakrat tedensko za ves dan sčem. Plačam po dogovoru. Erjavčeva cesta 3-1. desno. 27082-1a

KUHARICO zmožna, ki zna dobro kuhati in opravljati gospodinjstva dela, sprejem. boljše družina tih odradnih oseb. Plača in hrana zelo dobri. Naslov v ogl. odd. Jutra. 27130-1a

BRIV. POMOČNICA ali pomočnica, in vajenka sprejme takoj Kolnik Dane. Rožna dolina c. VII/9a. 27179-1a

POSTREZENICO čist, in pošteno za ves dan sprejem. Vešče kuhinjske prednost. Oglasi se od 2. do 3. pop. Naslov v ogl. odd. Jutra. 27208-1a

KINO SLOGA Tel. 27-30

Nadsv zabavna kmečka burka

ČE MOŽ GOSPODARI... Volker von Collande, Josef Stelzer

Predstave danes ob 15., 17. in 19. uri.

jutri ob 10., 15., 17. in 19. uri

KINO UNION Telefon 22-21

Sijajna satira iz časa pojave Halleyevega komete

PRED SODNIM DNEM

Karl Skraup, Susi Nicoletti, Hans Holt

Predstave ob 16. in 19.15 uri

KINO MATICA Telefon 22-41

Prekrasna Sarah Leander v revijskem filmu

PREMIERA

K. Martell, T. Lingen, A. Hörbiger

Predstave: ob 16. in 19. uri

KINOLIPNI

Okrog lepih ust starejše sestre se je začrtalo nekaj grenkega, v glasu ji je zazvenelo kakor bol. To je mlajšo opametovalo. Pristopila je k starejši in ji položila roke na rame: »Ne, Roza, ne, tako nisem mislila.« Mahoma jo je bila sama nežnost. Vsa ljubezen, ki jo je spajala z Rozo, ji je vroče vzkripela v srcu. Položila ji je glavo na ramo: »A daj, Roza, izpričevaj. Vsaj ti lahko izpričevam. Kaj pa imam od Ahima? Vselej, kadar mi je kaj na misli, se zaradi njegovega poka vse podere. Na noben koncert ni moči iti, v nobeno gledališče, zmerom se moram bati, da ga ne bi kam poklical. Ali pa ima delo s svojimi knjigami o otroških boleznih, ali pa pravi, da ni vredno hoditi, kamor jaz hočem. Kako sem se danes veselila večernega pomenka na terasi, ne, pa je moral spet z otrokoma. Če se je peljala sestra Renata, bi bil pač lahko ostal doma.«

Saj te je prosil, da se pelji z njim, pa nisi hotela,« ji je oporekla Roza.

»Ne, nisem hotela.« Plava glavica se je znova dvignila v stari trmi. »Zdaj nisem več hotela. Najprej si čolna človek, potem me pa krasko in malo pusti na bregu.«